

ב"ה • ערב שבת קודש פרשת עקב • י"ז במנחם־אב התש"פ

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

התקשרות

א'שנ"ט

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפרשת־השבוע
• הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים • יומנים
ותאריכי חב"ד • שניים מקרא ואחד תרגום

לפני שננסה ללמוד בישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד בשנת תשכ"ו, נכנסתי ליחידות לקבל ברכה מיוחדת. אחרי שהרבי קרא את הפתק שלי, אמר לי: "עצט וועל איך מיט דיר אָפּמאַכען אז דו זאָלסט מיר שרייבן יעדער מאָנאַט, רצוי אַז דאָס זאָל זיין יום כיפור קטן". [= עכשיו אני אסכם איתך שתכתוב לי כל חודש, רצוי שזה יהיה ביום כיפור קטן] ואז הרים מעט את ראשו הק', הביט בי בעיניו הק' בחיוך והמשיך: "אָבער ניט וועגען וועטער, נאָר וועגען וואָס דו לערנסט". [= אבל לא על מזג האויר אלא על מה שאתה לומד].

(מיחידות ר' אברהם שמואל לוי - כפר חב"ד מס' - 888)

4 < דבר מלכות • 8 < משיח וגאולה • 9 < ניצוצי רבי • 13 < ישמיע כל תהילתו • 14 < ממעיני החסידות • 15 < פרקי אבות • 16 < עת לדעת • 20 < לוח השבוע • 21 < שניים מקרא ואחד תרגום

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה							
ו', י"ז במנחם-אב	3.42	4.40	5.05	6.07	9.21	12.46	1.20	7.32.5	7.58
ש"ק, י"ח במנחם-אב	3.43	4.41	5.06	6.08	9.21	12.46	1.20	7.31.5	7.57
א', י"ט במנחם-אב	3.44	4.42	5.06	6.08	9.22	12.46	1.20	7.30.6	7.56
ב', כ' במנחם-אב	3.45	4.43	5.07	6.09	9.22	12.46	1.19	7.29.6	7.55
ג', כ"א במנחם-אב	3.47	4.44	5.08	6.10	9.22	12.46	1.19	7.28.7	7.54
ד', כ"ב במנחם-אב	3.48	4.45	5.09	6.10	9.22	12.46	1.19	7.27.7	7.53
ה', כ"ג במנחם-אב	3.49	4.46	5.10	6.11	9.23	12.45	1.19	7.26.6	7.52
ו', כ"ד במנחם-אב	3.50	4.47	5.10	6.12	9.23	12.45	1.19	7.25.6	7.51

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
18:55	20:09	19:10	20:11	19:03	20:12	19:12	20:10	19:05	20:03
18:48	20:01	19:03	20:04	18:55	20:04	19:05	20:03	19:05	20:03

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונס

מערכת: לוי יצחק שייקביץ, יוסף יצחק אולידורט,

אליהו קעניג, אברהם מרינובסקי

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

ISSN 7474-0793 • גיליון 1359

לזכות הרה"ח משה מאיר הכהן בן חנה להצלחה רבה ומופלגה בעבודת השליחות מתוך בריאות איתנה והרחבה

פרשת עקב | אמצעי ליראת ה'

ישנו פירוש בתיבת "עקב" כמו בעבור, היינו, שבעבור ובסיבת קיום המצוות - אזי "ושמר הוי' אלקיך לך...", "ישמור לך הבטחתו" (פרש"י).

...לכאורה: כיצד יתכן לומר שכללות עניין קיום התורה ומצוותיה הוא "סיבה" לדבר אחר - הרי התורה ומצוותיה הן חוכמתו ורצונו של הקב"ה (התורה היא חוכמתו יתברך, והמצוות הם רצונו יתברך), וכיצד אפשר לומר שחוכמתו ורצונו של הקב"ה הם "סיבה" לדבר אחר?!

...והביאור בזה - שמקרא מלא דיבר הכתוב (ואתחנן ו, כד) "ויצוונו ה' אלקינו לעשות את כל החוקים האלה (כדי) ליראה את ה' אלקינו גו'", היינו, שקיום התורה ומצוותיה הוא בבחינת "סיבה" שעל ידה באים לתכלית ומטרת העניין - "ליראה את ה'" (ראה תניא פכ"ד).

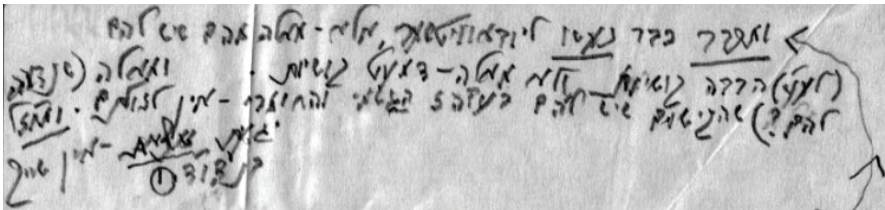
זאת אומרת: תכלית ומטרת קיום התורה ומצוותיה היא - "ליראה את ה'", היינו, להתקשר ולהתאחד עם הקב"ה, נותן התורה ומצווה המצוות, בתכלית ההתקשרות וההתאחדות. וכמאמר "ישראל אורייתא וקב"ה כולא חד", היינו, שעל-ידי התורה מתקשרים בני ישראל עם הקב"ה.

(משיחת שבת פרשת עקב, תורת מנחם תשמ"ז חלק ד' עמוד 1899)

הכתב והמכתב מבט נכון על קשיים

מענה לאחד שכתב לרבי שזה שמונה שנים שהוא ובני ביתו מנסים להיעשות חסידי ליובאוויטש ומפרט את הקשיים בהם הם נתקלים, ותוהה אם נדרשת מהם יותר יגיעה ואז ימצאו מרגוע, כמאמר חז"ל "יגעת ומצאת תאמין":

ומכבר כבר נעשו ליובאוויטשער, אלא - מאַלָּה מהם שיש להם (לע"ע) [= לעת עתה] הרבה קושיות ולא מאַלָּה - דמעט קושיות. ומאלה (שנדמה להם?) שהקישוים שיש להם בעוה"ז [= בעולם הזה] הגשמי והחומרי - אין לזולתם. ומחז"ל יגעת ומצאת - אין שייך בנדויד' [= ומאמר חז"ל... בנדון דידן]

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ז במנחם-אב ה'תש"פ - כ"ד במנחם-אב ה'תש"פ

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ז במנחם-אב	הל' תפילין ומזוזה וס"ת פרק ח-י.	הל' דעות פרק ז.	מ"ע יז.
ש"ק	י"ח במנחם-אב	הל' ציצית.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	הל' תלמוד תורה.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע יד.
א'	י"ט במנחם-אב	הל' ברכות.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ב.	מ"ע יט.
ב'	כ' במנחם-אב	הל' ברכות. פרק ד-ו.	פרק ג.	מ"ע יט.
ג'	כ"א במנחם-אב	פרק ז-ט.	פרק ד.	מ"ע יט.
ד'	כ"ב במנחם-אב	פרק י-יא. הל' מילה.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ה.	מ"ע יט. רטו.
ה'	כ"ג במנחם-אב	פרק ב-ג. סדר תפלות כל השנה. נהגו העם.. ימלוך עלינו וכו'.	פרק ו.	מ"ע רטו. ספר משנה תורה סוף ספר אהבה: סדר תפלות כל השנה. נהגו העם.. ימלוך עלינו וכו'.
ו'	כ"ד במנחם-אב	נוסח ברכות התפלה וסידורן. (א) ברוך אתה.. נוסח הוידי.. עושה שלום וכו'.	פרק ז.	שם: נוסח ברכות התפלה וסידורן. (א) ברוך אתה.. נוסח הוידי.. עושה שלום וכו'.

להתחיל בהכנה לראש השנה

ארבעים יום קודם ראש השנה כבר נקבעים עניינים השייכים לראש השנה • מקובלים בירושלים נוהגים לערוך התרת נדרים בכ' מנחם אב • יש לעשות "שטורעם" בכל הקשור לעבודת ההכנה בראש השנה • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

אחד נברא מילואו של עולם⁴, כלומר, הסיבה לכך ש"נברא אדם יחידי" היא כדי ללמד לכל אחד ואחת מישראל שהוא "עולם מלא", על דרך ובדוגמת אדם הראשון -

בבוא ראש השנה - יום ברוא אדם הראשון - בכל שנה ושנה, שאז נפעל חידוש והוספה בעניין בריאתו של אדם הראשון⁵, אזי נפעל חידוש והוספה אצל כל יוצאי חלציו של אדם הראשון, ובפרט אצל כל אחד ואחת מבני ישראל - "אתם קרויים אדם"⁶, שכן, אף שנקראים כן על שם "אדמה לעליון"⁷, מכל מקום, סוף כל סוף, שם זה - "אדם" - הוא גם שמו של אדם הראשון, ובמילא, כל ענייניו של אדם הראשון, ובנידון דידן, בריאתו בראש השנה, שייכים במיוחד לבני ישראל, "אתם קרויים אדם".

והנה, כל העניינים הקשורים עם בריאת האדם הראשון בראש השנה, ודוגמתם אצל כל אחד ואחד מבני ישראל - התחלתם "ארבעים יום קודם יצירת הוולד", בכ"ף אב.

והעניין בזה:

"ארבעים יום קודם יצירת הוולד" נקבעים כבר

א

עניינו של כ"ף באב - בקשר לימים שלאחריו - הוא התחלת ההכנה לראש השנה:

ראש השנה הוא - יום ברוא אדם הראשון. ועל פי המבואר בגמרא¹ אודות העניין של "ארבעים יום קודם יצירת הוולד", שכבר אז נקבעים כמה עניינים בקשר למציאותו של הוולד, הרי מובן, שכן הוא גם בנוגע לבריאת האדם הראשון בראש השנה, שההתחלה בזה היא - בכ"ף אב, ארבעים יום קודם ראש השנה ("ארבעים יום קודם יצירת הוולד").

ועל פי זה מובן שעל ידי עבודת ההכנה לראש השנה שנעשית בכ"ף אב נפעל עילוי שבאין ערוך - שהרי מבואר באיגרת הקודש² שבכל ראש השנה "יורד ומאיר... אור חדש ומחודש... עליון יותר שלא היה מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה".

ב

[...] ביאור העניין בנוגע לעבודת כל אחד ואחת מישראל - כמובן מדברי המשנה³ "לפיכך נברא האדם יחידי ללמדך כו' כל המקיים נפש אחת כאילו קיים עולם מלא", "להראותך שמאדם

4. פירוש רש"י שם.

5. ליקוטי תורה שיר השירים נ, ב.

6. יבמות סא, ריש ע"א.

7. של"ה ג, ריש ע"א. כ, ב, רסח, ב, שא, ב. עשרה מאמרות

מאמר "אם כל ח"י חלק ב פרק לג.

1. סוטה כ, ע"א.

2. סעיף יד.

3. סנהדרין לו, א.

ההכנה לראש השנה בכ"ף אב עם עניין של מעשה בפועל, וביחד עם זה, מספיק מעשה כל שהוא, מכיון שאין זה אלא בתור סימן והיכר כו'.

ומטעם זה מספיק גם כאשר הדבר נעשה במקום אחד בלבד (כדלקמן) - על דרך שמצינו בהלכות עירובין¹²: "אין מערבין את (העיר) כולה, אלא מניחין ממנה מקום אחד, אפילו בית אחד בחצר אחת... משום היכר... כדי שידעו שהעירוב התיר להם לטלטל... שהרי המקום שנשאר אין מטלטלין בו", כלומר, מכיון שהטעם אינו אלא "משום היכר", "שלא תשתכח תורת רשות הרבים"¹³, מספיק שיוך כל שהוא - לא רוב העיר או חצי עיר, ואפילו לא שכונה חשובה, אלא מספיק "אפילו בית אחד בעיר אחת".

T

ובכן ידוע¹⁴ המנהג שנוהגים בבית כנסת המקובלים "בית א-ל" בירושלים עיר הקודש - שבכ"ף אב, ארבעים יום קודם ראש השנה, עושים "התרת נדרים".

אמנם, אין זה מנהג שנתקבל ונתפשט בתפוצות ישראל, כי אם במקום הנ"ל בלבד, מיעוטא דמיעוטא כו'.

וכמו כן לא ראינו הנהגה כזו אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ומזה מובן, שאפילו אילו בנוגע לעצמו היה נוהג לעשות בכ"ף אב איזה עניין של הכנה לראש השנה, אין זו הוראה השייכת לכל בני הדור,

[הנהגות השייכות לכל בני הדור - פרסמם לכל, או שעשאו באופן גלוי, שאז מהווה הדבר הוראה בנוגע לכל אלו שראו או שמעו על דבר הנהגה זו, במכל שכן וקל וחומר מתורת הבעל שם טוב¹⁵ שראיית או שמיעת דבר בעולם מהווה

כמה עניינים בנוגע למציאותו של הוולד - אמנם, בנוגע לענייני יראת שמיים, הרי "צדיק ורשע לא קאמר"⁸, אבל מלבד זה ישנם כמה עניינים שבהם נקבע כבר מציאותו של הוולד.

ולא עוד, אלא שכן הוא בעניינים הכי עיקריים - "ארבעים יום קודם יצירת הוולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני", עניין הנישואין:

נישואין הוא עניין הכי עיקרי, שכן, תכלית ומטרת הנישואין הוא - עניין ההולדה, אשר על ידי זה מתגלה כוח האין סוף בעולם⁹.

ובכן, עניין הכי נעלה כזה, גילוי כוח האין סוף בעולם - נקבע כבר "ארבעים יום לפני יצירת הוולד"!

ועל פי זה מובן עד כמה נוגעת עבודת ההכנה לראש השנה ארבעים יום קודם יצירת הוולד בכ"ף אב - שכן פעולת החידוש בבריאת האדם (כל אחד ואחד מישראל) בראש השנה נקבעת כבר, במידה מרובה וחשובה, עד לעניינים הכי עיקריים, ארבעים יום לפני זה - בכ"ף אב.

א

ויש להוסיף, שההכנה לראש השנה שהתחלתה בכ"ף אב, ארבעים יום קודם יצירת הוולד, באה לידי ביטוי גם בעניין של הנהגה ומעשה בפועל.

ובהקדמה:

ידוע המבואר בדרשות הר"ן¹⁰ אודות עשיית פעולה גשמית על ידי הנביא - שעל ידי זה מקשרים את הנבואה ופועלים שתבוא בעולם הזה הגשמי. כלומר, אף שמדובר אודות דבריו של הקדוש ברוך הוא, "גלה סודו אל עבדיו הנביאים"¹¹, מכל מקום, יש צורך בעשיית פעולה גשמית כדי לקשר ולפעול שנבואה זו תבוא לידי פועל ממש בעולם הזה הגשמי.

ומובן, גם בענייננו - שיש צורך לקשר את

12. רמב"ם הלכות עירובין פרק ה הלכות כ-כא. שולחן ערוך אדמו"ר הזקן אורח חיים סימן שצ"ב סעיף א.

13. פירוש רש"י ד"ה ושל רבים - עירובין נט, א.

14. ראה מנהגי הק"ק בית א-ל יכ"ץ, נדפסו בספר יד אליהו (להרב סלאטקי, ירושלים תשכ"ג) עמ' רח ואילך (אות רח"צ). ראה גם שיחת כ"ף מנחם אב תשי"ט - תורת מנחם חלק כו עמ' 201, ש"נ.

15. "היום יום" - ט' אייר. כתר שם טוב הוספות סימנים קכ"ז-

קכ"ט. וש"נ.

8. תניא פרק א. וראה נדה טז, ב. הובא בפירוש רש"י סוטה שם.

9. ראה ליקוטי תורה שם לט, ד ואילך. ובארוכה - ספר המאמרים תרנ"ז עמ' קעו ואילך. עטר"ת עמ' תיד. ד"ה ואתם הדבקים תרפ"ו פרק ד. ובכ"מ.

10. דרוש ב. וראה רמב"ן לך לך יב, ו. לבוש על הרקנאטי לך לך שם.

11. עמוס ג, ז.

הוראה בעבודת ה', ועל אחת כמה וכמה ראיית או שמיעת הנהגה של נשיא הדור, ועד כדי כך, שישנם עניינים שלא נתגלו בדורות שלפנינו, ואף-על-פי-כן, בבוא הזמן - נתגלו על ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ולדוגמא: היום טוב דח"י אלול שלמרות שחגגוהו בדורות שלפני זה, מכל מקום, לא היה הדבר בגלוי, כי אם ליחיד

שאז, הפעולה בזה היא בתוקף יותר. ומובן, שבכגון דא אין צורך לכלל שלאחרי שנעשה הדבר בפועל, אמרינן "גם זו לטובה"¹⁷ - דמכיון שמדובר אודות ענייני עבודה המוסיפים בהכנות לראש השנה, הרי זה עניין של טוב וקדושה מלכתחילה, ולא עוד, אלא שיש בזה מעלת הנצחיות - "ייחוד זה למעלה הוא נצחי לעולם ועד"¹⁸.

ישנם עניינים שלא נתגלו בדורות שלפנינו, ואף-על-פי-כן, בבוא הזמן - נתגלו על ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ולדוגמא: היום טוב דח"י אלול, שלמרות שחגגוהו בדורות שלפני זה, לא היה הדבר בגלוי, עד שהגיע הזמן שבו נתגלה ונתפרסם הדבר על ידי נשיא דורנו, באמרו שעתה הגיע הזמן לגלות ולפרסם עניין זה לכל

סגולה בלבד, עד שהגיע הזמן שבו נתגלה ונתפרסם הדבר על ידי נשיא דורנו, באמרו שעתה הגיע הזמן לגלות ולפרסם עניין זה לכל¹⁶, ומזה מובן בנוגע לענייננו - שאפילו אם תמציי לומר שכ"ק מו"ח אדמו"ר היה נוהג בכ"ף אב לעשות איזה עניין של הכנה לראש השנה, הרי מכיון שלא ראינו ולא שמענו זאת, מובן, שאין זו הוראה השייכת לכל בני הדור], אבל אף-על-פי-כן, מכיון שישנו מקום שבו נוהגים כן - "בית אחד בחצר אחת", ובפרט שאין זה בית סתם, כי אם בית כנסת, אשר מקומו בירושלים עיר הקודש, ואלו שנוהגים כן הם מקובלים שנוהגים על פי כוונות האריז"ל כו' - הרי בוודאי שמספיק הדבר בתור היכר וסימן להתחלת ההכנות של ראש השנה בכ"ף אב על ידי עניין של הנהגה במעשה בפועל.

והדגשה יתירה בכל הנ"ל - לאחר שהדבר ידוע ומפורסם לכל, וכפי שכבר דובר בזה כמה פעמים, וכבר נדפס בספרים שבהם נתבאר ענייני התורה,

ההוראה מכל האמור לעיל בנוגע למעשה בפועל - "המעשה הוא העיקר"¹⁹, וכפתגם הידוע²⁰ "טאפארו דא פלאחו" (הגרזן על העץ, מעשה בפועל): החל מכ"ף אב, ארבעים יום לפני ראש השנה, שאז מתעלים כל ענייני כ"ף אב באופן של "ויכולו", עד לעניין התענוג - יש לעשות "שטורעם" ו"טומל" בכל הקשור לעבודת ההכנה של ראש השנה, הן בנוגע לעצמו והן בנוגע לזולת. אמנם, "שטורעם" ו"טומל" זה יגרום לבלבול כו', שכן, לכל אדם ישנו סדר קבוע בענייני מחשבה דיבור ומעשה, ואילו כשישנו "שטורעם" ו"טומל", אזי נעשה בלבול הסדר - אבל אף-על-פי-כן, בלבול זה הוא באופן של סותר על מנת

17. תענית כא, א. סנהדרין קח, סוף ע"ב ואילך.

18. תניא פרק כה.

19. אבות פרק א משנה יז.

20. ספר השיחות ה'ת"ש עמ' 105. תש"ב עמ' 84. תש"ד עמ' 104. ועוד.

16. ראה בארוכה ספר השיחות תש"ה עמ' 122 ואילך.

לחתימה טובה עוד לפני ראש השנה, שכן, כבר בערב ראש השנה "לובשים לבנים ומתעטפים לבנים... לפי שיודעין שהקדוש ברוך הוא עושה להם ניסים"²³.

ובפרט על פי המנהג הידוע²⁴ שהחל מחמישה עשר באב מברכים כבר ברכת כתיבה וחתימה טובה, והלוואי שיתקבל מנהג זה בכל תפוצות ישראל!

(קטעים משיחת שבת פרשת עקב ה'תשמ"ה. תורת מנחם התוועדות ה'תשמ"ה חלק ה' עמ' 2758 ואילך, 2761 ואילך. הנחת השומעים, בלתי מוגה)

לבנות, היינו, שכתוצאה מבלבול זה יהיה עניין של הוספה וחידוש בעבודתו, באין ערוך לגבי אופן העבודה לפני זה. ועל דרך שמצינו²¹ אצל רבי זירא - ש"תיב מאה (ארבעים)²² תעניתא דלשתכח גמרא בבלאה מיניה", כדי שיוכל לבוא לעילוי שבאין ערוך על ידי לימוד תלמוד ירושלמי.

והנה, על-ידי-זה שמקדימים את עבודת ההכנה לראש השנה החל מ"ף אב - פועלים הוספה בברכותיו של הקדוש-ברוך-הוא שתהיה הצלחה רבה בכל ענייני העבודה שבאים בתור הכנה לראש השנה, והעיקר - ברכת שנה כתיבה

23. ירושלמי ראש השנה פרק א הלכה ג. טור אורח חיים סוף סימן תקפא.
24. דרכי חיים ושלום סימן תרפד.

21. בבא מציעא פה, א.
22. גירסת רש"ל שם.

סיכום

כ' מנחם אב חל ארבעים יום לפני ראש השנה. "ארבעים יום קודם יצירת הוולד" כבר נקבעים עניינים חשובים בנוגע לוולד - "בת קול יוצאת ואומרת 'בת פלוני לפלוני'". ראש השנה הוא יום יצירת האדם הראשון. בכל שנה ביום זה יש חידוש ועילוי בבריאתו ויצירתו, חידוש המשפיע על כל יוצאי חלציו של האדם הראשון, ובפרט על בני ישראל - "אתם קרויים אדם". ארבעים יום קודם החידוש ביצירת האדם, מתחילים להיקבע עניינים השייכים לכך. עניין זה בא לידי ביטוי במעשה בפועל - מנהג המקובלים בבית הכנסת "בית א-ל" בירושלים לערוך בכ' מנחם אב התרת נדרים. נמצא, כי ההכנה לראש השנה בימים אלה הינה חשובה ומשמעותית. יש לעשות "שטורעם" בכל הקשור להכנה לראש השנה ולעורר עליה. על ידי הקדמת ההכנה לראש השנה ממשיכים תוספת ברכה בכל ענייני ההכנה לראש השנה, ופועלים ברכת שנה טובה ומתוקה.

נשארה רק עבודת העקביים...

...בנוגע ליום השבת - מצינו שקליפת נוגה עולה למעלה, אבל ג' קליפות הטמאות נשארים במקומם, וצריך לדחותם (וזהו טעם איסור הכנסה והוצאה בשבת - כדי שלא תהיה כניסה ואחיזה לג' קליפות הטמאות ("זיי זאלן זיך ניט אריינכאַפן")).

וזהו גם ב' הפירושים ב"שבת" - מלשון שביתה ומלשון השבתה - כנגד פעולת השבת בקליפת נוגה ובג' קליפות הטמאות: בקליפת נוגה - נעשה עניין השביתה, ששביתה ומנוחה הוא עניין העלייה; ובג' קליפות הטמאות - נעשה עניין ההשבתה, היינו, שצריך לדחותם.

ובזה הוא החידוש לעתיד לבוא - שתהיה עלייה גם לג' קליפות הטמאות, שזהו עניין "למשבית מזיקין מן העולם שלא יזיקו".

והנה, אף שעניין זה יקויים לעתיד לבוא, מכל מקום, התחלת העניין ישנו כבר עתה, שהרי על-פי מה שכתב הרמב"ן שאלף השישי הוא בדוגמת ערב שבת, נמצאים אנו בערב שבת אחר חצות, שאז מתחילים כבר עניני השבת, כולל גם עניין בירור הקליפות.

ובפרט לאחר שכבר "כלו כל הקיצין", כולל גם הקיצין של גדולי-ישראל בדורות האחרונים, כמו ה"קץ" של הצמח-צדק על שנת תר"ח, ה"קץ" של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע על שנת תרס"ו, וה"קץ" של כ"ק מו"ח אדמו"ר על שנת תש"ג, כדאיתא ב"הקריאה והקדושה", ואומרים גם בשם כ"ק מו"ח אדמו"ר גם על השנים תש"א ותש"ד - הרי כבר כלו גם הקיצין הללו,

ומה שאמרו ש"אין הדבר תלוי אלא בתשובה" - הרי גם עניין התשובה נעשה כבר, וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר (גם בשם הגאון הרצ"בי) שאנחה של יהודי ("א אידישער קרעכץ") היא תשובה עילאה, ואם כן, הרי זה כבר הזמן דביאת המשיח.

כל העניינים נשלמו כבר בדורות שלפנינו, ולנו נשארה רק העבודה בבחינת עקביים, וגם עבודה זו נעשתה כבר, ונשאר רק דבר קטן ("א קליינעקייט"), וכשישלימו זאת - תבוא הגאולה השלימה.

ויש להוסיף, שאף שהעבודה עתה היא בבחינת עקב בלבד, הרי נוסף לכך שבזה תלויה שלימות העבודה של כל הדורות, צריך לידע שיש מעלה מיוחדת בעבודה שבבחינת עקב דעקב דווקא. וכידוע שעיקר המעלה היא לא ביחוד או"א, אלא ביחוד זו"ן דווקא.

[. .] ומזה מובן גם מעלת העבודה שבבחינת עקב דווקא. וכידוע גם המשל מהקזת דם, שכאשר יש חולי בראש, אזי מקיזים דם ברגל, ועל-ידי זה מתרפא הראש, ונמשך ממנו גם לרגל כו'.

ומצד מעלת העבודה שבבחינת עקב דווקא, צריכים אנו לשמוח שזכינו להיות בדור זה, לאחר שכל העניינים נשלמו כבר בדורות שלפנינו, ולנו נשארה העבודה שבבחינת עקב, שהיא העיקר, ואין המצוה נקראת אלא על שם גומרה.

(מהתוועדות ש"פ עקב כ"ף מנחם-אב ה'תשי"א. תורת מנחם כרך ט עמ' 121-123, 129)

ניצוצי רבי

מאת הרב מרדכי מנשה לאופר

פירורים ו'מופתים' בשולחן גבוה

דו-שיח מרתק על המושג "תורתו אומנתו" בביקור האדמו"ר מגור שליט"א בחודש אייר תשל"ז והסכם-חשאי' בחודש אדר תשמ"ט.

- חזון-עתיד שהתממש בסמיכות לביקור האדמו"ר מסדיגורא בחודש תמוז תש"מ • כיצד שיבח הרבי את חידושו של הגרי"ז מבריסק בענין הלכה למשה מסיני • 'מופתים' וחידושים-נפלאים שנשמעו במהלך פגישות הרבי עם אדמו"ר וגדולי-תורה לצד הוראות בהזדמנויות נוספות

ועד"ז [ועל-דרך-זה] בסדר דברי הימים: ויגרש את האדם "כבת כו' שנתגרשה" (בראשית רבה כא, ח וראה שם).

ואחר-כך במתן-תורה - "קדשנו במצותיו כאדם המקדש אשה כו'", "הרי את מקודשת ליי" (חלק א' פרק מ"ו. לקמן [אגרת התשובה] פרק י"ד). ואי-אפשר ומוכרח להיות בינתיים תשובה (חלק א' פרק יז).

על-ידי החטא "שולחה אמכם" (לקמן רפ"ו) וע"י התשובה "כה אמר ה' אי זה ספר כריתות (גיטין) אשר שולחה אמכם" (ישע"י נ, א).

ובנגלה ממש: ענין התשובה - קדושין שלאחרי גירושין (יומא פו, ב בתחלתו) ועוד. ואין-כאן-מקומו.

לאור מענה זה מובן דיוקן של הרבי בסדר הגמרא, 'גיטין' ואחר-כך 'קידושין'.

רשב"י, רבי חייא והקשר המשותף להם

באותה 'יחידות' הפליא הרבי את מעלת הנהגתו של רשב"י שהייתה "תורתו אומנתו", ולמרות זאת הפסיק מלימודיו "כדי לעשות לו סוכה ולעשות לו לולב". כלומר: ההפסק היה לא רק כדי לשבת בסוכה או לנענע בלולב, אלא אף להכין ולבנות

פעמיים שהה האדמו"ר מגור שליט"א ב'יחידות' אצל כ"ק אדמו"ר נשיא-דורנו - בחיי אביו ה'לב שמחה' זצ"ל.

לראשונה - בחודש אייר תשל"ז (תוכן המדובר נדפס בספר 'בצל החכמה' (קרית מלאכי תשמ"ז) עמ' 56-32; ובמהדורה עדכנית ומדויקת יותר ב'פרדס חב"ד' גיליון 18 (אלול תשס"ז עמ' 42-7). באותו מעמד דובר באריכות אודות מצב הרבנות בארץ-הקודש, כשהרבי מבקש לפעול לחינוך אברכים ללמוד על-מנת לקבל היתר-הוראה ('סמיכה'), כך שיוכלו לשמש בתפקידי רבנות לצאת מד' אמותיהם ולהפיץ יהדות.

הרבי ציין את מאמר הגמרא "כל שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין אל יהא לו עסק עמהן", ומן העובדה שהגמרא מקדימה את 'גיטין' ל'קידושין' דייק הרבי שכך צריך להיות הסדר - הקדמת ידיעת דיני 'גיטין' ל'קידושין' (ראה מה שהארכנו בזה בגיליון א' קצה).

ניתן להוסיף את המבואר ברוחניות - ראה שיעורים בספר התניא בריש אגרת-התשובה עפ"י מענה-רשימה מהרבי שנתפרסם ב'לקוטי שיחות' "בש"ס מס[כת] גיטין ואח[ר] כ[ך] מס[כת] קדושין" - כרך ט"ל עמ' 163:

כמש"נ [כמו שנאמר] ויצאה והיתה (הקדמת פיה"מ להרמב"ם).

את הסוכה ולקצוץ (או לאגוד) את הלולב - דבר שניתן היה לעשות, לכאורה, על-ידי אחרים.

כשהאדמו"ר מגור ציין כי בדומה לכך הייתה הנהגתו של שמאי הזקן אשר התעסק בעצמו בעשיית סוכה (סוכה כח, א - במשנה), הגיב הרבי כי אצלו (שמאי) לא ציינו חז"ל את היותו "תורתו אומנתו", ומיד המשיך הרבי: מה שמפליא עוד יותר היא הנהגתו של רב חייא, המתוארת בגמרא (כתובות קג, ב. בבא מציעא פה, ב) שעליה התבטא רבי יהודה הנשיא "כמה גדולים מעשי חייא" שבדרכו ללמד נערי ישראל תורה, צד בעצמו את הצביים, שחטם וכתב עליהם (הכל בעצמו) חמשה חומשי תורה, עיין שם.

בשעת מעשה לא היה ברור לגמרי מה הקשר בין רשב"י ור' חייא - אך יתכן והדברים ברורים לאור מה שנתבאר במאמר חסידות דיבור-המתחיל 'קטונתי' שהשמיע הרבי ב"ט כסלו תשכ"ד (תורת מנחם כרך לח עמ' 235 ואילך) עפ"י הירושלמי ברכות (פ"ב ה"ד) המובא גם בתוספות (ד"ה ועיון - ר"ה טז, א) שרב חייא העיד שמימיו לא כיוון בתפלת שמונה עשרה אלא פעם אחת וכו' - וביאר הרבי (שם אות ז' - עמ' 247 שרב חייא היה במהותו 'תורתו אומנתו', ומכאן הקשר לרשב"י - הסמל ד'תורתו אומנתו') שאף הוא נהג להתפלל אחת לשנה - ראה רי"ף לברכות ולשבת - כמצויין בשיחה (שם).

[על הרושם החזק מהביקור - ראה 'ימי תמימים' כרך שביעי עמודים 164-165; 167]

הסכם' על חשאי

על ה'יחידות' של אדר תשמ"ט שמעתי מאחד מנאמני האדמו"ר מגור שליט"א, שאמר לו: "על מה שדיברנו (הרבי והאדמו"ר מגור) 'כפנים' סוכם שלא לדבר על-כך לעולם, והנני עומד על כך לא לגלות מאומה".

אחד החסידים מסר לידי את חוברת הרשימת דברים מתשל"ז (שהו"ל מחדש בשנת תשס"ז) הגיב: "אבל מה שהיה בביקור השני [בתשמ"ט] - אף אחד לא יודע" (מפי הרה"ח ר' מאיר שי' רוחמקין ביתר-עילית).

לימים אמר להגה"ח ר' טוביה שי' בלוי: "דיברנו כ-4/3 שעה (לא על מזג-האוויר, אלא) על עניינים העומדים ברומו של עולם". [והשווה: 'לקט ופרט'

חלק שני (תשע"ז) עמ' נח].

ובשולי אותו ביקור התפרסם כי הרבי שאל אותו למקום האכסניה שלו, וכאשר חשב שהרבי מתכוון להחזיר לו ביקור-גומלין אמר לרבי שהוא יברח מהבית (כי אינו רוצה שהרבי יבוא לכבדו)... לפועל, כנראה על-פי הוראת הרבי הגיעה למקום אכסנייתו משלחת של חשובי רבני אנ"ש, וביניהם ה'חזור' הרה"ג הרה"ח ר' יואל כהן שליט"א לכבדו.

רמז שמימי

ביום רביעי ד' תמוז תש"מ הגיע האדמו"ר מסדיגורא לביקור אצל הרבי. ה'יחידות' ארכה כשעה וחצי ותוכנה נדפס בין השאר בספר 'בצל החכמה' (עמודים 109-88) (החלק התורני נדפס מחדש ב'תשורה' ט"ו תמוז תשע"ב בצורה עדכנית ומדויקת).

המון נושאים הועלו בה - והרבה מאד דובר אודות המצב העכשווי בארץ-הקודש מהצהרת בלפור עד ימינו; הרבי תבע לעמוד בתוקף של 'גאון יעקב' ולא לוותר על 'אף שעל'.

בפגישת האדמו"ר [על רשמיה ראה 'ימי תמימים' כרך ז' עמ' 369] נכחו כמה עסקנים ובעלי-בתים חשובים, וקרוב לסיומה - בדרכו ללוות את האדמו"ר בצאתו - פנה הרבי במפתיע אל הרב אברהם יוסף (מוניה) שפירא מנכבדי חסידי סדיגורא ואמר לו (ראה 'בצל החכמה' עמ' 109):

כיון שאתה בעל-הבית, הנה לפעמים דוקא בעל-הבית יש לו השפעה יותר, וממילא כל מה שדובר קודם בנוגע להחזקת השטחים מופנה גם אליך ועליך לפרסם את האמת על הסכנה בהחזרת שטחים.

[התפתחה שיחה קצרה (פרטי) הדברים יתפרסמו בקרוב בשלימות].

בראיון שהעניקו בניו (שבועון 'משפחה' מ"ט סיון תש"פ עמ' 52) הם סיפרו כי כשנכנס אביהם רא"י שפירא לרכב הוא פנה לבנו ר' יצחק יהודה ואמר לו: "שמעת מה שהלויבאוויטשער רבי אמר? יגיע הזמן שתהיה לי השפעה בארץ. למה הרבי התכוון?...".

היה זה רמז מוקדם שמימי למה שהתרחש תקופה לא ארוכה לאחר-מכן כשהרב אברהם יוסף שפירא התבקש ע"י האדמו"ר בעל ה'לב שמחה' מגור לכהן בכנסת כחבר-כנסת מטעם יהדות התורה.

סיוע בוויכוח

פעם אחרת סיפר הרב ק. לרבי על דו-שיח שהיה לו עם הרה"ק רבי יעקב ישראל קניבסקי מהורנוסטייפל בעל 'קהילות יעקב' [שהרבי העיד כי שמע על יראת-שמים שלו - ראה 'פרדס חב"ד' גליון 14 עמ' 165].

הרב קרייזוויטש השיא את בתו באנטוורפן וביקש את בעל ה'קהילות יעקב' לבוא ולהשתתף בשמחת הנישואין. הלה סירב ואמר כי אסור לעזוב סתם את ארץ ישראל. הרב ק. הציע לארגן שהקהילות-יעקב ימסור שיעורים באנטוורפן, ותהיה זו תוספת בהרבצת תורה שלו. הקהילות-יעקב סירב ואמר כי הגמרא (עבודה זרה יג, א) מזכירה-מתירה לצאת לחו"ל רק ללמוד ולא ללמד.

הרבי הגיב על אתר ואמר לרב קרייזוויטש כי בביאורי הש"ס הובא בשם רבי יעקב עמדין (היעב"ץ) שגם 'ללמד' כלול בהיתר היציאה מארץ ישראל (הכוונה לסיפור היעב"ץ) [השווה: 'חידושים וביאורים בש"ס' חלק א' עמ' רטז הערה 55; ושם "שאם ללמוד תורה מותר לצאת לחו"ל, כל-שכן ללמד תורה"'].
חומר רב על הקשר של הרב קרייזוויטש עם הרבי נמצא ב'שמן ששון מחברין' כרך ד' עמודים 147-153.

בשעתו פרסמנו במדור זה את מכתבו של הרבי נגד עזיבת הרב ק. את שיקגו לטובת אנטוורפן; בספר 'מ"ם חיים' הנ"ל מסופר עוד בנושא וכן נדפס שם מכתב הקהילה לרבי מיום כ"ג שבט תשי"ד (עמודים קכז-קל) ובו בקשתם שיעמוד לימינם; אך גם לאחר קבלתו עדיין טען הרבי שהרב ק. חייב להישאר באמריקה!

בספר (מ"ם חיים) הנ"ל מסופר (עמ' תרה) שהרב ק. שלח מכתב ברכה לרבי בשנת תשי"א עם קבלת הנשיאות.

"הרבי בקי בכל מדרשי התורה ובכל הש"ס כולו כולל כל פירוש רש"י" כך העיד בשנת תשל"ג (מדו"ח השלוחים לאוסטרלי' תשל"ג - צוטט בספר 'איי המלך' עמ' צד הע' 31).

ובשנת תשמ"ב כתב: "הכל מודים שאשריו ואשרי דורו".

'אניבת דעת' בעניני צדקה

בשנת תשי"ב נכנס יהודי לרבי ומסר סכום כסף

באותו ראיון מסופר עוד (שם עמ' 53):

הרב שפירא ניסה להעביר את תיקון חוק "מיהו יהודי" בשלהי מושב החורף [של ה"כנסת"] של שנת תשמ"ב - לפי בקשת ה"לב שמחה" שינסה להעביר את החוק לפני י"א ניסן, זאת כמתנת יום הולדת לכ"ק מרן האדמו"ר מליובאוויטש שבאותו יום מלאו לו 80 שנה.

[התוצאה הכי הישגית בתולדות החוק - 56 בעד התיקון ו-57 נגד]

* * *

אגב לאותה 'יחידות' היו עוד השלכות מעניינות - על אחת מהן מסופר ב'מ"ם חיים' כרך ח' עמוד 50.

כך שיבח הרבי את חידושו של הגאון מבריסק באחת ה'יחידות' של הגאון רבה של אנטוורפן רבי חיים קרייזוויטש (י"ד טבת תרע"ט - ט"ז טבת תשס"ב) סיפר לרבי על חידוש ששמע מפי הרב מבריסק (הריז"ס), וזה תוכנו: מדברי הרמב"ם ברור כי ב'הלכה למשה מסיני' לא יכולה ליפול מחלוקת, ומאידך מצינו בגמרא אמר ר' אלעזר האוכל תלב בזמן הזה צריך שיכתוב לו שיעור שמא יבוא בית-דין אחר וירבה בשיעורין (יומא פ, א). והרי שיעורין הם הלכה-למשה-מסיני וכיצד שייך שתיפול בהן מחלוקת?

ותירץ הרב מבריסק: אכן הלכה למשה מסיני שקבלה משה בסיני לא שייכת בה מחלוקת, אך מכיוון ששיעורים הם מאותם הדברים שהעלה עתניאל בן קנז בפלפולו ושם אין כבר את התוקף של הלכה למשה מסיני המקורית, אולי כן שייך מחלוקת...

הרבי קילס ושייבך מאד את הדברים ואמר: רק גדול כמו הרב מבריסק מסוגל להעלות חידוש כזה ולחלק... בין הלל"מ המקורי לבין הלל"מ שהעלה עתניאל בן קנז בפלפולו (הדברים התפרסמו בספר 'מ"ם חיים' אנטווערפן תשע"ו, עמודים תר"ה-תר"ט).

עצה שהצילה

עוד סיפר הרב קרייזוויטש (שם עמ' תרה) שפעם העניק לו הרבי עצה נכונה ונכונה בענין גט שהיה מעורב בסיפורו, והיה עלול להתפתח לפרשה מעין 'גט קליווא'. עצתו המחכימה של הרבי הצילה את המצב.

על-מנת שהרבי יעבירונו לצדקה למטרה מתאימה.

מיד כשמסר את הכסף הגיב הרבי:

כסף זה ישמש עבור הכנסת-כלה.

היהודי סיפר על-כך לאחד ממכיריו, הרב נפתלי הכהן מגרינסבארא. הלה תמה לשם מה היה על הרבי לדווח לנותן הצדקה לאיזו מטרה תימסר?

בתגובה כתב לו הרבי בכ"א אדר תשי"ב ('אגרות-קודש' כרך ה' עמ' רעד ואילך):

מסרו לי שאלתו (או תמיהתו) במה ששמע ממר רבינאוויטש שי' אשר בביקורו אצלי ואמר שנותן איזה סכום, אמרתי לו שאכנס את המעות לקופת צדקה מסויימה (הכנסת כלל) ותמה למה הי' זה לי לומר לו מה אעשה בהמעות.

והוא מובן ע"פ מרו"ל (חולין צ"ד ע"א) שאסרו כמה דברים מפני שמטעהו, ונזכר ג"כ בפוסקים כמסומן בעין משפט נר מצוה, וכיון שראיתי במר רבינוביץ שחושב אשר מעות אלו ילכו לתכלית אחרת, הנה מחוייב הייתי עפ"י דין להודיעו שיכנסו לקופה של צדקה מסויימת.

שאלה בלב ים

כך כותב הגאון החסיד רבי לוי יצחק רסקין מלונדון ('נתיבים בשדה השליחות' ח"ג, לונדון תשע"ט עמ' 129 ואילך):

"כאשר נסע הגאון הרה"ג הרה"ח ר' יצחק דוד גרנר (זצ"ל) בשנים תשי"ט-תש"כ לשליחות (קבועה) בעי"ת מלבורן אוסטרליה [להקים שם מוסדות תורה על תילן], נשארה זוגתו הרבנית בארה"ב ולא נסעה למלבורן אלא אחרי כמה חודשים. אז נסעה עם חמשת ילדיה באונייה שהפליגה מקליפורניה לאוסטרליה. תוך כדי הנסיעה שמה לב לכך שהאונייה אמורה לעגון בנמל סידיני ביום ראשון, שלפי חשבון הימים בארה"ב הוא יום השבת.

"מהאונייה שיגרה מברק להודיע על כך לבעלה, והוא התקשר אל אחיו המשב"ק הרב יהודה לייב גרנר, שהביא את השאלה אל הקודש פנימה. כ"ק אדמו"ר הורה לו לבקש חוות דעת אחד מגדולי ההוראה בארה"ב דאז, וכשחזר ומסר את המענה, נענה הרבי "שלא כיוון", והפנה אותו לעוד אחד מגדולי ההוראה, ושוב קרה כנ"ל. ושוב הפנהו להגר"מ כשר ז"ל, שגם דבריו לא נתקבלו, וההוראה הבאה הייתה אפוא של הרבי בעצמו.

"ההוראה הייתה: כל עוד לא הגיעו ליבשה, ימנו הימים כפי שנהגו עד עתה. אך כאשר האונייה תעגון באחת האיים מעבר לקו התאריך [הבינלאומי], תשתדל לרדת מהאונייה ולעשות 'קביעות' באותה היבשה, אם אפשר - על-ידי לינת לילה ולפחות על-ידי קביעות סעודה, ומאז והלאה ימנו הימים כחשבון ארץ אוסטרליה ושכנותיה. וכך עשתה, ולכן כאשר האונייה עגנה בסידיני יכלה לצאת את האונייה עד צאת הכוכבים".

עד כאן פרטי העובדה (וביאר שם הגרי"ל רסקין שכוונת הוראת הרבי - קישור הנוסע למקום ממנו יצא כל עוד לא הגיע ליעדו, וראה במקבילות שם מדברי הרבי).

תספורת המצח

שתי שמועות נוספת מביא הגרלוי"צ רסקין - שראוי לאוצרן כאן:

"מעשה בתלמיד מרקע מודרני קצת שהצטרף לשיבת תומכי-תמימים ליובאוויטש שבמונטריאול, אשר אחדים מחבריו הפצירו בו שיאות 'לתמים' להסתפר מספר נמוך - דבר שלא היה נוח כלל לאותו תלמיד. הוא נענה להם, שבקרוב ייסע לרבי וייכנס ל'יחידות' וישאל את כ"ק אדמו"ר אם אכן הדבר. הרבי ענה לו שאצל כ"ק חותנו הוא לא ראה הנהגה זו, אבל זאת כן, שכאן [בהראותו על המצח] וכאן [בהראותו על העורף] יהיו שוין!".

מזל - אפילו ס"ת שבהיכל

"אודות 'ספר-תורה של משיח' שבבית חיינו-770', שלקראת שבתות מסויימות היו שואלים את כ"ק אדמו"ר אם יקראו בס"ת זה בשבת זה. פעם קרה שהרבי ענה שיקראו בו, אך בעת הוצאת הספר תורה טעה או שכח זה שהלך ל'פתיחה' והוציא ספר תורה אחר. הגבאי רץ מיד להעמידו על טעותו, ובינתיים אמר הרבי: "הכל תלוי במזל אפילו ס"ת שבהיכל" ('זהר' ח"ג קלד א; 'תקוני זהר' תקון ע').

(תודה להרה"ת ר' יצחק יהודא שי' רוזן מלוד)

הלומד מכל אדם

מכל אדם שנאמר מכל מלמדי השכלתי כי עדותיך שיחה לי, מבארים המפרשים שהחידוש בזה הוא שאינו חס על כבודו ולומד מן הקטנים.

אמנם, מדיוק לשון המשנה "הלומד מכל אדם" משמע, שמדובר על "כל אדם", גם מי שגדול ממנו, ואם כן מה החידוש שניתן ללמוד ממי שגדול ממנו? הביאור: חכם אמיתי הוא מי שלומד "מכל אדם" ממש, הן ממי שבערכו, הן ממי שלמטה ממנו אפילו אם הוא במרחק שבאין ערוך ממנו, והן ממי שלמעלה ממנו ובאין ערוך. מכל אלו חכם אמיתי מסוגל ללמוד.

ועל כך מביא ראייה מהפסוק "מכל מלמדי השכלתי" שטעם הדבר - "כי עדותיך שיחה לי": חוקים הן פעולות שאינן קשורות להבנה והשגה, ואין כל חידוש שניתן ללמוד חוקים "מכל אדם", גם ממי שלמעלה ממנו בהבנה והשגה, שכן אין משמעות לחוכמתו ב'חוקים'.

משפטים הן פעולות שקשורות להבנה והשגה, ואכן ישנם חילוקים בין בעלי השגה, ואי אפשר ללמוד "מכל אדם" ממש, גם ממי שלמעלה ממנו באין ערוך.

אך עדות ניתן ללמוד מכל אדם, שכן עדות משמשות זיכרון לדבר שראה, מבלי שיהיה לו קשר ושייכות למהות הדבר עצמו.

אומנם המצוות מחולקות לשלושה סוגים, אך כאן כוונת הפסוק היא לכללות התורה והמצוות, גם לסוג המצוות שהן 'חוקים' או 'משפטים', שבכל המצוות כולן ניכר ומודגש באדם העניין של "עדותיך" - שהמצוות הן עדות על הקב"ה, תורתו ומצוותיו, ובזה אין כל נפקא מינה באיזו דרגה ומצב נמצא האדם שממנו הוא שומע עניין של תורה ויהדות, שכן, כל מה שנוגע לו אינו אלא ה'עדות' שלומד ממנו.

(תורת מנחם תשמ"ה ח"ד עמוד 2385-2378)

"מכל מלמדי השכלתי, כי עדותיך שיחה לי".

(ק"ט, צט)

נאמר (אבות ד, א): "איזהו חכם הלומד מכל אדם שנאמר: מכל מלמדי השכלתי". יש להבין מהי ההוכחה מהנאמר "מכל מלמדי השכלתי", הלא הפסוק לא מורה שכוונתו לאדם מסוים אלא עוסק באופן כללי בתועלת הנגרמת ללימוד כתוצאה ממה שאדם רואה או שומע בחייו, בין בענייני שכל או במידות.

ולהתלמד באופן הזה אפשר אפילו מבעלי חיים, וכמאמר הגמרא (עירובין ק, ב): "אילמלא לא ניתנה תורה היינו למידין צניעות מחתול וגזל מנמלה".

אם-כן, לכאורה תוכן הכתוב לא מדבר על אדם דווקא, אלא על כל דבר ממנו ניתן ללמוד.

עוד יש להבין את הלשון "איזהו חכם הלומד". היה לכאורה מתאים לומר "איזהו תלמיד חכם". וכן: מה הוא בא לרבות באומרו "מכל אדם"?

הביאור:

כתוב (יחזקאל לד, לא): "ואתנה צאני צאן מרעיתי אדם אתם", ואמרו חז"ל (בבא מציעא קיד, ב) "אתם קרויים אדם". 'אדם' כולל את כל הגילויים והמעלות שבעולמות העליונים, מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין.

וזהו "איזהו חכם? הלומד מכל אדם", שמעלת ה'אדם' ישנה בכל אחד מ'ישראל, בין שהוא בן תורה ובין שהוא איש פשוט, ולכן יש מה ללמוד מכל אחד. רק צריך שיהיה רצון לחפש ללמוד דבר טוב, בין במעלת השכל ובין במעלת המידות.

שאיפה זו, לחפש ולהתלמד, היא ממעלת החכם שנמצא באופן תמידי בשאיפה ללמוד ולהחכים. לכן מביא את הראיה לדבריו מהכתוב "מכל מלמדי השכלתי", שכל מה שראה ושמע הביא לו תועלת פנימית.

(ספר המאמרים תש"ב עמוד 8-123)

על הנאמר במשנה באבות (ע"ה) "איזהו חכם הלומד

ממעייני החסידות

פרשת עקב

ואשברם לעיניכם (ט,יז)

משה שבר את הלוחות לעיני כל ישראל דווקא, כדי לעוררם בתשובה, שכן מראה שבירת הלוחות עורר בהם רגש של חרטה ותשובה. וזהו כמשל הבן שאינו מציית לאביו, שאביו מרחיקו מביתו ומתנכר אליו, ועל-ידי זה מתעוררת ומתגלה אהבתו של הבן אל האב.

(לקוטי שיחות כרך ט, עמ' 240)

מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלקיך (י,יב)

מדוע יש צורך בציווי על יראת ה', והרי מלך בשר ודם אינו צריך לצוות את תושבי המדינה שייראו ממנו, שכן הם יראים ממנו בלאו-הכי?!

אלא שאין הציווי על יראת העונש, אלא על יראה נעלית יותר, יראת-בושת (האדם מתבייש מגדולת הבורא, בדוגמת אדם שמתבטל לפני אדם גדול). לכן נאמר "שואל מעמך" דייקא, שכן יראת העונש מצויה בכל הנבראים (העכבר ירא מן החתול, החתול מהכלב, וכן הלאה), אבל "מַעֲמָךְ" דורשים יראה יותר נעלית, יראת בוש.ת.

(כתר שם טוב עמ' כג)

כי אם ליראה את ה' אלקיך (י,יב)

אטו יראת שמים מילתא זוטרתא היא... אין, לגבי משה מילתא זוטרתא היא (ברכות לג)

הדבר אומר דרשני: הלא "שואל מַעֲמָךְ" כתיב, ולא "שואל ממשה"?
אומר הבעל-שם-טוב: המורא מפני תלמיד-חכם מביא ליראת ה', כמאמר רז"ל (פסחים כב) "את ה' אלקיך תירא, לרבות תלמידי חכמים". ומכיוון שבני-ישראל התייחסו אל משה בהדרת הכבוד, ככתוב (תשא לד) "וייראו מגשת אליו", הרי זו "מילתא זוטרתא" עבורם להגיע גם ליראת ה'.

(כתר שם טוב עמ' כג)

רבנו הזקן מבאר: לגבי ה' משה' שבכל נשמה, דהיינו כוח הדעת וההתבוננות (כידוע שמשוה רבנו ממשיך בחינת הדעת בכל נשמה), קל להגיע ליראת ה'. שכן כאשר אדם מתבונן בגדולת הבורא, וכיצד הוא בוחן כליות ולב וכל צעדיו יספור, תיקבע בליבו יראת ה' לכל היום כולו, כשיחזור ויתבונן בזה אפילו בהתבוננות קלה.

(תניא פרק מב)

ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה אשר ה' נותן לכם (יא,יז)

כשהיה אדמו"ר הזקן בן י"ג שנה, שמע פעם איך שיהודי אחד יושב ולומד בהתמדה בלתי רגילה, בקול רם, ובמהירות גדולה.

אמר לו רבנו הזקן: נאמר "ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה אשר ה' נותן לכם". "הארץ הטובה" - היינו רצון וחשק (ארץ מלשון רצון) בלימוד התורה ובעבודת הבורא, "אשר ה' נותן לכם" - שהקב"ה מעניק לאדם. "ואבדתם מהרה" - יש לאבד את ה"מהרה" ולסלקו מ"ארץ" זו. יש ללמוד תורה בנעימה ולענג את הנשמה בנועם התורה.

(ספר השיחות ת"ש, עמ' 59)

"ארבע מידות בתלמידים"

פרקי אבות פרק ה'

פירוש רבנו עובדיה מברטנורא:

מהר לשמוע ומהר לאבד יצא שכרו בהפסדו - דמאחר ששוכח מה שלומד, מה הנאה יש במה שהוא מהר לשמוע; נמצא הפסדו גדול משכרו. קשה לשמוע וקשה לאבד יצא הפסדו בשכרו - שמידה טובה שיש בו, יתירה על המדה הנפסדת, הואיל ומה ששמע אחר הקושי הוא זוכר ואינו שוכח. ונפקא-מינה, שאם יש לפנינו שני תלמידים ואין לנו לספק מזון אלא לאחד מהם, נקדים הקשה לאבד על המהר לשמוע. זה חלק רע - לא הווה שייך למתני הכא חסיד או רשע, שאין זה דבר התלוי בבחירתו של אדם, אלא חיסרון שהיה בו מעיקר ברייתו. **פירוש כ"ק אדמו"ר:**

השאלות במשנתנו: (א) מה מחדש התנא, והרי כל מלמד יודע שישנם סוגים שונים בתלמידים. (ב) מהי ההוראה מעניין זה במידת החסידות. (ג) הדיוק "חלק טוב... חלק רע", ולא "מידה טובה... מידה רעה" וכיוצא בזה.

והביאור: חיוב הלימוד עם תלמידים על-פי דין ("ושיננתם לבניך, אלו התלמידים") אינו אלא ללמוד עמם תורה, אבל אין כל חיוב להתעניין בכישורונותיו של התלמיד ולתקן את הדרוש תיקון. אולם מצד מידת חסידות על המלמד להתעניין בתכונותיו של התלמיד ולהשתדל לעזור לו גם בזה.

"מהר לשמוע" - כאשר התלמיד קולט ומבין בקלות את הדבר הנלמד, אין המלמד רשאי להסתפק בכך, אלא עליו להתעניין במצבו של התלמיד לאחר הלימוד; ואם התלמיד ממחר לאבד, כך שיצא שכרו בהפסדו, עליו לוודא שהתלמיד יחזור על לימודו כדי שלא ישכחנו.

"קשה לשמוע" - המלמד עלול לחשוב שחבל על הזמן שמושקע בתלמיד זה, ועדיף להקדיש את כל זמנו ומרצו בתלמידים אחרים. אומרת המשנה, שעל המלמד לבדוק את כוח הזיכרון של התלמיד, ואם הוא "קשה לאבד", הרי יצא הפסדו בשכרו.

"מהר לשמוע וקשה לאבד" - כאשר יש למלמד תלמיד מצטיין, אין לו להתגאות בכך, שכן זה חלק טוב - כישורונותיו הברוכים של התלמיד הם "חלק" שניתן לו מלמעלה, ואינם פעולתו של המלמד. "קשה לשמוע ומהר לאבד" - גם כאשר יש לו תלמיד גרוע ביותר, אסור לו להתייאש ממנו ולהניחו לנפשו, שכן זה "חלק רע", התלמיד אינו אשם שקיבל "חלק" כזה מן השמים. לכן יש לעזור לו לפתח ולשפר את כושר שכלו.

"מהר לשמוע ומהר לאבד" - מכיוון ש"יצא שכרו בהפסדו", שומה עליו לחזור תמיד על לימודו. "קשה לשמוע וקשה לאבד" - אין לו ליפול ברוחו בגלל היותו "קשה לשמוע", בידעו ש"יצא הפסדו בשכרו". "מהר לשמוע וקשה לאבד" - אין לא להתגאות בכך, שהרי זה "חלק טוב", כנ"ל. "קשה לשמוע ומהר לאבד" - אין לו להתייאש, בידעו שזהו "חלק רע", שניתן לו מלמעלה כדי שישנה מצב זה על-ידי עמל ויגיעה.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת במדבר ה'תשד"מ - בלתי מוגה. התוועדויות תשד"מ כרך ג, עמ' 1806)

עת לדעת

נערך עלי ידי הרב אברהם שמואל בוקיעט

הרבי מורה להוציא לאור
חוברות חידושי רבותינו נשיאנו
בחלק ה'נגלה' שבתורה

כ"ק אדמו"ר הורה להוציא לאור מזמן לזמן
חוברות שבהם ירכזו חידושי תורה - בחלק
הנגלה - מאת כ"ק רבותינו נשיאנו הק'
ותלמידיהם. בהתאם לדברי הרבי החלו
להופיע חוברות בשם "יגדיל תורה", שיצאו
לאור ע"י חברי הכולל שע"י מזכירות כ"ק
אדמו"ר בברוקלין, נ.י. וע"י חברי הכולל-
אברכים שבבית הכנסת ובית המדרש צמח
צדק בירושלים ע"ה"ק.

(שלשלת היחס. שיחות קודש תשל"ו ח"ב ע' 630)

שער
אחד
מהקבצים
שיו"ל ע"פ
בקשת
הרבי

תשל"ז

כ'
אב

י"ט
אב

תש"ד

תרצ"ט

יום הסתלקות כ"ק הרה"ג הרה"ח המקובל וכו' ר' לוי
יצחק שניאורסון, אביו של כ"ק אדמו"ר

יום הסתלקות כ"ק הרה"ג הרה"ח המקובל וכו' ר' לוי יצחק
שניאורסאהן, אביו של כ"ק אדמו"ר, ביום ד', בגולה באלמא-
אטא שבקזחסטן. נפטר בגיל שישים ושש וחצי, ממחלה ממארת,
ומנוחתו בכוד שם.

ביום הסתלקותו אמר לחסיד אחד שעמד ליד מיטתו, ש"הגיע
הזמן להתכונן לעבור לעולם אחר!". היו אלו דבריו האחרונים
באותו יום - ולא יסף, רק שפתותיו נעות וקולו לא ישמע.

(תולדות לוי יצחק ח"ג ע' 757)

כ"ק אדמו"ר יושב שבעה בחדרו הק' ב-770.

קבוצת תלמידים מארה"ב
יוצאים ללמוד בישיבה
באטוואצק

הרה"ח ר' ישראל דז"ייקבסון
נסע מארצות הברית עם קבוצה
מתלמידיו שקירב לחסידות
בארצות הברית, במטרה
שילמדו בישיבת תומכי תמימים
באטוואצק בפולין, ויחסו בצלו
של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ.

הקבוצה נאלצה לעזוב לאחר זמן
קצר, עקב פרוץ מלחמת עולם
השנייה.

(ימי מלך ח"א ע' 497)

מסירות נפש למרות הניסיונות

אירועי יום ההילולא של הרה"ק הרה"ג לוי-יצחק שניאורסון זיע"א - כ' במנחם אב בחצרות קודשנו

יום שישי, י"ז מנחם אב

תפילת מנחה התקיימה בשעה 15:15. בדרכו חזרה ממנחה, כשהלך בשביל, הבחין שבצד, במרחק שלושה צעדים מהשביל, על ספר הרמב"ם המבואר שמונח על הסטנדר המיוחד לרמב"ם מונחת עטיפת ספר אחר. הרבי נעצר, צעד לעבר הסטנדר, הסיר את העטיפה מעל הספר והניח אותה בצד.

שבת קודש, פרשת עקב

להתוועדות ירד הרבי בשעה 13:30. את השיחה הראשונה (שהייתה ארוכה במיוחד) פתח הרבי בביאור על התחלת הפרשה "והיה עקב תשמעון", שמדובר בו על השכר שינתן על קיום המצוות, ו"שכר מצווה מצוה" - השכר האמיתי על קיום המצוות איננו עולם הבא וכיו"ב, אלא 'מצוה', כלומר, שיהודי עושה המצווה, הקב"ה גורם שיוכל לעשות מצוות נוספות על ידי שנותן לו פרנסה בהרחבה וכדומה, כך שיוכל לקיים מצוות נוספות ובהידור.

בהמשך קישר הרבי את שני הפירושים למילה "עקב" והסביר את ההוראה שיש ללמוד מכך. וכן שכל אחד יקבל על עצמו החלטה להוספה בקיום התורה ומצוות. עוד באמצע הפארבריינגען הזכיר שאנו נמצאים כעת בשנת תשמ"ט ערב והכנה לתהא שנת ניסים ורואים במוחש שרמז זה הביא להוספה בתומ"צ.

את שלוש השיחות הבאות ייחד הרבי לדיבור אודות אביו הרה"ג הרה"ח וכו' ר' לוי יצחק, שיום היארצייט שלו חל השבוע ביום שני כ' מנחם אב. בשיחה השנייה דיבר בעיקר על גודל מעלתו שלמרות היסורים הרבים שסבל, וייסורים הם ניסיון גדול יותר ממיתה כמארז"ל "אלמלא נגדוהו לחנני מישאל ועזרי", בכל זאת עמד במסירות נפש בכל ניסיונות אלו.

בשיחה השלישית עמד הרבי בהרחבה על שני שמותיו של בעל ההילולא "לוי יצחק" שרומזים על

הגאולה העתידה, וכמו כן מרמזים על עבודתו של היהודי, הן עם עצמו הן עם זולתו, כולל על אומות העולם שיקיימו שבע מצוות בני נח המוטלות עליהם. בסיום השיחה החלו משום מה לנגן ניגון 'שאמיל', ולאחר מספר רגעים החל הרבי למחוא כפיים במרץ, לכל הכיוונים (התנועות לא היו מהירות, אבל במרץ). הניגון שהיה אמור להיות בדבקות ובאיטיות, נהפך במהרה לניגון שמח. זו פעם ראשונה שראיתי מנגנים 'שמיל' במהירות ושמחה שכזו. ולפתע הרבי מניף את ידו בתנועות חזקות. הקהל ניגן את הניגון לפי קצב מחיאות הכפיים של הרבי.

בשיחה רביעית ביאר הרבי עניין המוסבר בקצרה בביאורי הוזר לבעל ההילולא, שבאות יו"ד של שם הוי' שני עניינים [וזאת על-פי מאמר חז"ל "צדיקים דומים לבורא", וכשם שהקב"ה הכניס את עצמו בתורתו "אנא נפשי כתבית יהבית", כך גם בצדיקים שהכניסו עצמם בתורתם].

בסיום השיחה הזמין הרבי את אלו שהגישו קנקני משקה, שיעלו ויזמינו את כל הקהל, ומכיוון שנמצאים בשבת - שיחלקו עכ"פ לחלק מהקהל מהמשקה.

חלוקת המשקה החלה, ואז ניגשו כמה מהשלוחים בנוגע לפעולות והתוועדויות. הרבי מזג מכל בקבוק קצת לתוך הגביע שלו, אח"כ החזיר קצת מהגביע לכל בקבוק. לר' משה אדרעי מכפ"ח מזג הרבי לכוסו מהגביע שלו, הלה לקח עבור ביה"ס למלאכה בכפ"ח. גם לר' מנחם גרליצקי עבור התוועדות חסידיים בל' מנ"א וסיום הרמב"ם ב-770 מהגביע שלו. לשאר השלוחים מזג הרבי מהבקבוק שלהם.

בסיום החלוקה הורה הרבי לנגן את ניגון ההקפות והקהל כמובן שהמשיך בניגון ביתר שאת. אחרי מספר רגעים של שירה נעמד לפתע הרבי מלוא קומתו ורקד על מקומו במחיאות כפיים חזקות. בתחילה רקד בעיניים פקוחות ובהמשך התנועות התעצמו והתחזקו, בעיניים עצומות ובמראה פניו הנלהבים המשיך הרבי לרקוד ולעודד. הקהל התרומם על רגליו ורקד בכל כוח. כך המשיך הרבי לרקוד ולעודד. הקהל התרומם על רגליו ורקד בכל

לפני הקדיש האחרון למד הרבי בשקט את פרק המשניות, וכשהגיע למשנה המתחילה "נפל" מאותיות נשמ"ה החל לומר את המילה הזאת בקול.

בסיום התפילה הגיע לסטענדער השני, המיועד לאמירת השיחה. לפני שהחל בשיחה פנה לעבר הגבאי. הלה הבין את הרמז, והכריז על הפארבריינגען והתפילה בבוקר, והרבי החל בשיחה.

דיבר על כך ששנה זו היא שנת ה-45 מאז ההסתלקות. שמספר זה הוא מ"ה, שעניינו ביטול, ושהאדם אינו מציאות בפני עצמו כי אם 'אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני'. כן דיבר שצריך ללמוד את תורתו וללכת באורחותיו של בעל ההילולא. אחר כך חילק צדקה, שטר אחד לכל אחד. לחלק מהקהל הרבי חיך, ולכמה הניף את ידו בתנועת עידוד. כרגיל במשך החלוקה הקהל שר. כשהרבי יצא אחר החלוקה, עודד חזק בידו עד שנכנס לחדרו.

במשך הלילה התוועדו ב-770 הרבה מהשלוחים שהגיעו לכ' מנחם אב.

יום שני, כ' מנחם אב - יום ההילולא של הרה"ג הרה"ח המקובל הר' לוי יצחק זצ"ל

לשחרית, הרבי ירד לערך בשעה 10 ומיד ניגש לעמוד התפילה, והחל "וכן שני כתובים". בכללות לא היו שינויים מהתפילות של שנת האבלות. היות ונכח חתן לא נאמר תחנון (לפני שהרבי חזר לג' פסיעות של חזרת הש"ץ המזכיר הרי"ג הניח פתק על הסידור הפתוח של הרבי שיש חתן וב'מודים' הרבי אמר 'המרחם' במקום 'המרחם'. וכמו שראו בשנה שעברה, שכל פעם שהיה חתן או יום שלא אומרים תחנון הרבי אמר 'המרחם' כמו שאומרים בתפילות שבת ויו"ט.

הרבי אמר 'א-ל ארך אפים', לפני "ויהי בנסוע" כמנהגו למרות שכתוב שלא אומרים זאת ביום שלא אומרים תחנון.

בתהילים החל לומר בקול פרק כ' [כהוראת הרבי הקודם ביום שלא אומרים זאת בתפילה. לומר מיד אחרי התפילה]. בכללות בתפילה

כוחו. "אשרי מי שראה קהל קדושים רוגשים ורוקדים בבית קודשי הקדשים". המעמד נמשך כדקה ואז התיישב הרבי. הקהל המשיך לשיר את הניגון במשך זמן רב, ולאחרי זה החל הרבי לשיר "והריקותי לכם ברכה".

בשיחה החמישית והאחרונה של הפארבריינגען עמד הרבי על כך שבתחילת פרק רביעי של פרקי-אבות, שלומדים בשבת זו, ישנם 4 עניינים שהם כנגד ד' אותיות שם הוי'. בהמשך השיחה, הדגיש שיש להוסיף בכל העניינים הקשורים עם תורה ומצוות, במיוחד שנמצאים אחרי ט"ו באב שמכאן ואילך "מאן דמוסיף יוסיף", ובפרט בעמדתו בח"י באב.

לקראת סיום הזכיר הרבי אודות כינוס השלוחים באה"ק שמתקיים השבוע בי"ט מנ"א ב'רמת-ישי", והסביר ששם המקום 'רמת-ישי' מתאים לתוכן הכינוס.

עורר והזכיר אודות ברכה אחרונה, וכבכל פעם, גם הפעם בסיום הברכה האחרונה לפני תפילת מנחה נוטל הרבי ידיו הק'. אחרי מנחה התיישב ללמוד פרקי-אבות.

יום ראשון, י"ט מנחם אב

חלוקת הדולרים החלה הפעם כ-20 דקות אחרי תפילת שחרית. החלוקה נמשכה עד 14:45.

לאחר כ-25 דקות נסע למקווה. ליד המקווה דיבר הרבי במכונית עם ר' בנימין קליין כ-5 דקות. כשחזר מהמקווה חילק צדקה לילדים ליד המכונית, ובשעה 16:00 נסע לאוהל [יחסית די מאוחר].

לקראת הערב הכינו את 770 לכ' מנחם-אב, ובפרט באזור ארון קודש, היות והרבי צריך לעמוד כשליח ציבור, והלחץ יהיה חזק. הרבי חזר מהאהל בשעה 21:00 ואחרי מספר דקות ירד לזאל למטה (הרבי היה רציני ולא עודד את השירה).

הקהל כבר תפס מקום קרוב מסביב לארון הקודש. על עמוד התפלה הכינו שני נרות גדולים של שעווה לכבוד יום ההילולא. למנחה עמד חזן אחד מאנ"ש. מיד אח"כ הרבי פנה מהסטענדר שלו לסטענדר של הש"ץ והחל "והוא רחום". למרות הקהל הגדול היה שקט, וכך שמענו את התפילה. הרבי סיים והתחיל את קטעי התפילה.

על גן ישראל] החל לתרגם באנגלית, וכשסיים החל הרבי החל לומר עוד שיחה.

בשיחה השנייה הקדים, שיש לחזור ביאור של אאמו"ר באופן שיהיה מובן גם לילדים, שנקודתו, שעל-ידי התקשרות עם הקב"ה נעשה יהודי טהור מכל ענייני הגלות שיכולים לדבוק בו - "וזרקתי עליכם מים טהורים". ושוב הרב שמטוב תרגם. כל זמן אמירת השיחות הרבי היטה את פניו לכיוון הילדים, ובכללות גם בשעת התרגום. כשסיים לתרגם החל הרבי לומר שיחה נוספת.

בשיחה השלישית ביאר במשנה "מחט שהיא נתונה" וכו' שיש לתפור ולחבר כל ענייני העולם לאלוקות [זו הייתה שיחה מיוחדת במינה]. בזמן התרגום הרב שמטוב היה מאוד מרוגש מכיוון שכל העניין לתרגם שיחה בפני הרבי בא לו בהפתעה גמורה. אבל בכללות התרגום היה טוב. ועל הרבי היה ניכר שהוא מקשיב היטב לאופן התרגום.

השיחה הרביעית הייתה די קצרה. אמר שכרגיל לסיים בכגון דא בחלוקת מטבעות לצדקה, ולפני כן שינגנו ניגון הקשור עם הגאולה "אך צדיקים" וכו' או ניגון של שמח"ת, או "שיבנה", מה שירצו. בסיום השיחה הרב שמטוב תרגם, ובסיום החלו לשיר ניגון ההקפות לאביו ז"ל והרבי עודד בידו, בינתיים, הרבי פנה לריל"ג ואמר לו שיחלקו מטבעות. התנהל דו-שיח שלם של המזכיר והרבי בנוגע לחלוקה לצדקה, ומיד הריל"ג שלח את אחד המשמשים שיביא את המטבעות והרבי הסתכל עליו כשהלך. בינתיים עד שהלה הגיע (זה לקח יותר משתי דקות) שרו גם "אך צדיקים", והרבי עודד חזק בידו.

הספיקו בינתיים לשיר עוד שיר, "שיבנה ביהמ"ק", עד שהלה הגיע עם המטבעות. הרב שמטוב הכריז על הסדר שהמדריכים קודם יעברו לקבל מטבעות לילדים, ואח"כ תהיה חלוקת דולרים לכולם כרגיל. החלוקה הסתיימה ב-11:00. יותר מאוחר הגיעו כמה מאנ"ש והשלוחים והחלו להתוועד. ובראשם הר' אברהם שמטוב, הר' גרשון מענדל גרליק, הר' יהודה לייב ראסקין ממרוקו ועוד. ההתוועדות נמשכה עד אור הבוקר.

ובתהילים התחיל וסיים בקול כל קטע. היו קטעים שאמרם עד הסוף בקול, כגון 'ה' מלך' ו'ישע ה"'. נסע לאוהל ב-13:20 לערך.

היום יצא לאור מאמר מוגה חדש שנאמר בהתוועדות בש"ק פ' עקב תשכ"ז ד"ה "ועתה ישראל מה הוי' וכו'". זה המאמר השני שנאמר באותה התוועדות המאמר הראשון שנאמר באותה התוועדות יצא גם הוא "מוגה" בשנת תשמ"ז.

הרבי חזר מהאוהל לערך בשעה 21:00. היום הגיעו במיוחד לתפילת ילדי קעמפ גן ישראל. הם ישבו על הספסלים מאחורי הרבי. כשהרבי נכנס לתפילה ילדי הקעמפ שרו חזק מאוד. הרבי נכנס ומיד ניגש לעמוד התפילה, ואחרי רגעים אחדים הרבי החל 'אשרי', והילדים החלו לנגן את התפילה. באמצע 'אשרי' הרבי עודד בתנועות ידו על הסטענדר. גם ב'מודים' הילדים שרו. וכן ב"עלינו לשבח". ושוב הרבי עודדם בתנועת ידו על הסטענדר. גם במנחה היה חתן, ושוב הרבי אמר "והמרחם" במודים. אחרי התפילה הרבי עבר לסטענדר הקבוע שלו ואחד מהקהל ניגש חזן למעריב.

שוב הילדים שרו והרבי עודד שוב בידו. אחרי התפילה הרבי עבר לסטענדר המיועד לאמירת שיחה. בינתיים הגבאי הכריז שיתקיים המשך של התוועדות חסידיים, וכן את שעת התפילה מחר בבוקר. הרבי פנה למזכיר הריל"ג, ואמר לו שיכינו מיקרופון נוסף גם למתרגם כדי שיתרגם לילדים. כמובן שזו הייתה הפתעה שהרבי יאמר את השיחה במתכונת המיוחדת לילדים כמקובל בכינוסי צ"ה. עד שהביאו רמקול שני הרבי אמר שיתחילו ניגון, והחלו את ניגון ההקפות של אביו ז"ל והרבי עודד חזק בידו. בתחילה לכיוון הילדים ואחר כך גם לכיוון המבוגרים, וכשהרמקול היה מוכן הרבי החל בשיחה.

בשיחה הראשונה דובר על הוראה שכל אחד צריך לקחת מהשם "לוי יצחק", "לילה אישי אלי", הקשר של הקב"ה עם כנסת ישראל, עם כל אחד ואחת מישראל. ועבודה באופן של יצחק - תענוג, ובפרט ילדי גן ישראל, ש'גן' ענינו תענוג. מיד בסיום השיחה הר' אברהם שמטוב [שהוא אחראי

הלכות ומנהגי חב"ד

כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו נהג להתוועד ביום זה (וכשחל בימות החול, היה מסיים מסכת בתחילת ההתוועדות)³.

וכתב הרבי: "ועלי החוב והזכות גדול להציע ולבקש וכו' - ללמוד בהתוועדות מתורתו, ולנדב ביומא דין לז"נ [=לזכות נשמתו]..."⁴.

* ביום כ' במנחם-אב תשכ"ד - עשרים שנה לפטירת אביו ז"ל - יסד כ"ק אדמו"ר את 'קרן לוי יצחק' על-שם אביו ז"ל⁵.

שבת קודש פרשת עקב

י"ח במנחם-אב

מנחה: פרקי אבות - פרק ה.

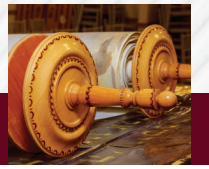
יום שני

כ' במנחם-אב

יום היארצייט-הילולא של הרה"ג הרה"ח המקובל ר' לוי-יצחק שניאורסון נ"ע, אביו של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, דור חמישי, בן אחר בן, לכ"ק אדמו"ר הצמח-צדק. נאסר והוגלה על עבודתו בהחזקת והפצת היהדות, ונפטר בגלות¹ בשנת ה'תש"ד, בעיר אלמא-אטא, קאזאחסטאן (ברית-המועצות לשעבר), ושם מנוחתו-כבוד².

(1) בעניין ההסתלקות [שהיתה אצלו] קודם זמנו ומשמעותה בעבודת ה', ראה 'תורת-מנחם - התוועדויות', כרך ו, עמ' 117 וכרך ט עמ' 106.
(2) תולדותיו - בספר 'תולדות לוי-יצחק' (הוצאה רביעית - קה"ת, כפר חב"ד תשנ"ה). תצלום מצבתו שם ח"ג עמ' 764 ו-832.

(3) ספר-המנהגים, עמ' 100.
(4) בשולי מכתב (כללי-פרטי) מוצאת"ב ה'תשד"מ, ליקוטי-שיחות, כרך לט, עמ' 231.
(5) מטרתו - לעזור בהלוואות במיוחד למוסדות חינוך על-טוהרת-הקודש ולמלמדי לימודי-קודש - ספר-המנהגים שם. וראה ליקוטי-שיחות, כרך כג, עמ' 270, אודות המגביות והנתינות המיוחדות לצדקה בימי סגולה (ובארוכה - 'התוועדויות' תשמ"ה ח"א עמ' 651 ואילך. ובי'התוועדויות' תשמ"ו ח"ג עמ' 593 ואילך שזה שייך גם לנשים וטף), שזהו דבר הפשוט שא"צ להזכירו במפורש בכל שנה, ומי שלא נתן - ישרימנה בימים שלאחרי זה, עיי"ש.

שניים מקרא ואחד תרגום

עֵינֶךָ עֲלֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי־מוֹקֵשׁ
 הוּא לָךְ: וְתִגְמַר יָת כָּל עֲמֻמָּיָא דִּי יִי אֱלֹהֶךָ יִהְיֶה
 לָךְ לֹא תַחוּס עֵינֶךָ עֲלֵיהוֹן וְלֹא תַפְלַח יָת
 טַעוּתְהוֹן אַרִי לְתַקְלָא הוּא לָךְ: ס ז כִּי תֹאמַר
 בְּלִבְכֶּךָ רַבִּים הַגּוֹיִם הָאֵלֹהִים מִמֶּנִּי אֵיכָה אוֹכֵל
 לְהוֹרִישָׁם: כִּי תֹאמַר בְּלִבְכֶּךָ רַבִּים הַגּוֹיִם הָאֵלֹהִים
 מִמֶּנִּי אֵיכָה אוֹכֵל לְהוֹרִישָׁם: דִּילְמָא תִימַר בְּלִבְךָ
 סְגִיאיִן עֲמֻמָּיָא הָאֵלִין מִנִּי אַכְדִּין אֲכוּל
 לְתַרְכּוּתְהוֹן: יח לֹא תִירָא מֵהֶם זָכַר תִּזְכֹּר אֶת
 אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָרְעָה וּלְכָל־מִצְרַיִם:
 לֹא תִירָא מֵהֶם זָכַר תִּזְכֹּר אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לְפָרְעָה וּלְכָל־מִצְרַיִם: לֹא תִדְחַל מִנְהוֹן
 מְדַבֵּר תִּדְבֹּר יָת דִּי עֲבַד יִי אֱלֹהֶךָ לְפָרְעָה וּלְכָל
 מִצְרַיִם: ט הַמִּפְסֵת הַגְדֹּלֶת אֲשֶׁר־רָאוּ עֵינֶיךָ
 וְהָאֵתוֹת וְהַמִּפְתִּים וְהִיד הַחֲזָקָה וְהַזֶּרַע הַנְּטוּיָה
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי־עָשָׂה יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לְכָל־הָעַמִּים אֲשֶׁר־אַתָּה יָרָא מִפְּנֵיהֶם:
 הַמִּפְסֵת הַגְדֹּלֶת אֲשֶׁר־רָאוּ עֵינֶיךָ וְהָאֵתוֹת וְהַמִּפְתִּים
 וְהִיד הַחֲזָקָה וְהַזֶּרַע הַנְּטוּיָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ כִּי־עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְכָל־הָעַמִּים אֲשֶׁר־
 אַתָּה יָרָא מִפְּנֵיהֶם: נסין רַבְרַבִּין דִּי חִזָּא עֵינֶךָ
 וְאַתִּיא וּמוֹפְתִיא וִידָא תַקְפָּתָא וְדָרְעָא מְרַמָּא דִּי
 אַפְקָךְ יִי אֱלֹהֶךָ כֵּן יַעֲבֹד יִי אֱלֹהֶךָ לְכָל עֲמֻמָּיָא
 דִּי אֵת דְּחַל מְקַדְמִיהוֹן: כ וְגַם אֶת־הַצֹּרְעָה
 יִשְׁלַח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּם עַד־אֲבֹד הַנְּשֹׂאִים
 וְהַנְּסֻתִים מִפְּנֶיךָ: וְגַם אֶת־הַצֹּרְעָה יִשְׁלַח יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ בָּם עַד־אֲבֹד הַנְּשֹׂאִים וְהַנְּסֻתִים מִפְּנֶיךָ:
 וְאַף יָת עֲרֵיתָא יִגְרִי יִי אֱלֹהֶךָ כְּהוֹן עַד דִּבְדוּן
 דְּאַשְׁתָּארוּ וְדַאשְׁמְרוּ מְקַדְמָךְ: כא לֹא תַעֲרֹץ
 מִפְּנֵיהֶם כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבְּךָ אֵל גָּדוֹל
 וְנוֹרָא: לֹא תַעֲרֹץ מִפְּנֵיהֶם כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 בְּקִרְבְּךָ אֵל גָּדוֹל וְנוֹרָא: לֹא תִתְבַּר מְקַדְמִיהוֹן
 אַרִי יִי אֱלֹהֶךָ שְׁכֻנְתָּהּ בֵּינָךְ אֱלֹהָא רַבָּא וְדַחֲלָא:

יב וְהִיהָ | עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמּוֹשְׁפָטִים הָאֵלֹהִים
 וְשִׁמְרָתֶם וְעִשְׂיָתֶם אֹתָם וְשִׁמְר' יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 לָךְ אֶת־הַבְּרִית וְאֶת־הַחֹסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 לְאַבְרָהָם: וְהִיהָ | עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמּוֹשְׁפָטִים
 הָאֵלֹהִים וְשִׁמְרָתֶם וְעִשְׂיָתֶם אֹתָם וְשִׁמְר' יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לָךְ אֶת־הַבְּרִית וְאֶת־הַחֹסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 לְאַבְרָהָם: וְהִי חֶלֶף דִּי תַקְבְּלוּן יָת דִּינְיָא הָאֵלִין
 וְתִטְרוּן וְתַעֲבְדוּן יְתָהוֹן וְיִשְׂר' יִי אֱלֹהֶךָ לָךְ יָת
 קִימָא וְיָת חֹסֶדָא דִּי קִיִּים לְאַבְרָהָם: יג וְאַהֲבָךְ
 וּבְרַכְךָ וְהַרְבֶּךָ וּבְרַכְךָ בְּרִי־בִמְנוֹךְ וּפְרִי־אֲדָמְתְךָ
 דִּגְנֶךָ וְתִירְשֶׁךָ וְיִצְהָרְךָ שְׁגַר־אֲלֹפִיד וְעִשְׂתָּרְתָּ
 צֹאנְךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְתַת
 לָךְ: וְאַהֲבָךְ וּבְרַכְךָ וְהַרְבֶּךָ וּבְרַכְךָ בְּרִי־בִמְנוֹךְ
 וּפְרִי־אֲדָמְתְךָ דִּגְנֶךָ וְתִירְשֶׁךָ וְיִצְהָרְךָ שְׁגַר־אֲלֹפִיד
 וְעִשְׂתָּרְתָּ צֹאנְךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם
 לְתַת לָךְ: וְיִרְחַמְנָךְ וּבְרַכְנָךְ וְיִסְגְּנָךְ וּבְרַכְךָ וְלָדָא
 דְּמַעַךְ וְאַבָּא דְּאַרְעָךָ עֲבוּרָךְ וְחַמְרָךְ וּמִשְׁחָךְ בְּקָרִי
 תוֹרִיךָ וְעֹדְרִי עֵנֶךָ עַל אַרְעָא דִּי קִיִּים לְאַבְרָהָם
 לְמַתָּן לָךְ: יד בְּרוּךְ תִּהְיֶה מְכַלְהַעֲמִים לֹא־
 יִהְיֶה בְךָ עָקֹר וְעַקְרָה וּבִבְהֻמָּתְךָ: בְּרוּךְ תִּהְיֶה
 מְכַלְהַעֲמִים לֹא־יִהְיֶה בְךָ עָקֹר וְעַקְרָה
 וּבִבְהֻמָּתְךָ: בְּרִיךְ תִּהְיֶה מְכַל עֲמֻמָּיָא לֹא יִהְיֶה בְךָ
 עָקֹר וְעַקְרָא וּבִבְעִירְךָ: טו וְהַסִּיר יְהוָה מִמֶּנִּי
 כָּל־חֲלִי וְכָל־מְדוּי' מִצְרִים הָרָעִים אֲשֶׁר יִדְעַתָּ
 לֹא יִשְׁמַם בְּךָ וְנִתְּנָם בְּכָל־שְׁנָאִיד: וְהַסִּיר יְהוָה
 מִמֶּנִּי כָל־חֲלִי וְכָל־מְדוּי' מִצְרִים הָרָעִים אֲשֶׁר
 יִדְעַתָּ לֹא יִשְׁמַם בְּךָ וְנִתְּנָם בְּכָל־שְׁנָאִיד: וְעַדִּי
 יִי מִנָּךְ כָּל מְרַעִין וְכָל מְכַתְשִׁי מִצְרִים בִּישְׂיָא דִּי
 יִדְעַתָּ לֹא יִשׁוּנוּן בְּךָ וְיִתְנַנוּן בְּכָל סְנָאָךְ:
 טז וְאַכְלַת אֶת־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 נָתַן לָךְ לֹא־תַחוּס עֵינֶךָ עֲלֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹד
 אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי־מוֹקֵשׁ הוּא לָךְ: וְאַכְלַת אֶת־
 כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ לֹא־תַחוּס

בְּנִשְׁלֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵל מִפְּנֵיךָ
מַעֲט מַעֲט לֹא תוּכַל כְּלַתֶּם מִהֵר פֶּן־תִּרְבֶּה
עַל־יָד חֵיַת הַשָּׂדֶה: וְנִשְׁלֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם
הָאֵל מִפְּנֵיךָ מַעֲט מַעֲט לֹא תוּכַל כְּלַתֶּם מִהֵר
פֶּן־תִּרְבֶּה עַל־יָד חֵיַת הַשָּׂדֶה: וַיִּתְּרֶךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ יַת
עֲמִמָּא הָאֲלִין מִקְדָּמָךְ זָעַר וְזָעַר לֹא תִכּוּל
לְשַׁצִּיּוּתָהוֹן בְּפָרִיעַ דִּילְמָא תִּסְגִּי עַלְךָ חַיּוֹת בְּרָא:
כַּ וְנִתְּנָם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהִמָּם מִחוּמָּה
גְּדֻלָּה עַד הַשְׁמָדָם: וְנִתְּנָם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ
וְהִמָּם מִחוּמָּה גְּדֻלָּה עַד הַשְׁמָדָם: וַיִּמְסְרֵנּוּ יְיָ
אֱלֹהֶיךָ קִדְמָךְ וַיִּשְׁגְּשְׁנוּן שְׂגוּשׁ רַב עַד דִּישִׁיצְנוּן:
כז וְנָתַן מַלְכֵיהֶם בְּיָדְךָ וְהֶאֱבַדְתָּ אֶת־שְׁמָם
מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא־יִתְּיָצַב אִישׁ בְּפָנֶיךָ עַד
הַשְׁמָדָךְ אֲתָם: וְנָתַן מַלְכֵיהֶם בְּיָדְךָ וְהֶאֱבַדְתָּ
אֶת־שְׁמָם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא־יִתְּיָצַב אִישׁ בְּפָנֶיךָ
עַד הַשְׁמָדָךְ אֲתָם: וַיִּמְסַר מַלְכֵיהוֹן בְּיָדְךָ וְתוּבַד
יַת שְׂמֵהוֹן מִתַּחַת שְׁמִיָּא לֹא יִתְעַתַּד אָנֹשׁ
מִקְדָּמָךְ עַד דִּתְשִׁיצִי יְתֵהוֹן: כח פְּסִילִי אֱלֹהֵיהֶם
תִּשְׂרְפוּן בְּאֵשׁ לֹא־תִחַמְדּוּ בְּסָף וְהִבַּעַל עֲלֵיהֶם
וְלִקְחָתָּ לָךְ פֶּן תִּקְשׁ בּוֹ כִּי תוֹעֵבֶת יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ הוּא: פְּסִילִי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בְּאֵשׁ
לֹא־תִחַמְדּוּ בְּסָף וְהִבַּעַל עֲלֵיהֶם וְלִקְחָתָּ לָךְ פֶּן תִּקְשׁ
בּוֹ כִּי תוֹעֵבֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא: צִלְמֵי טַעֲוִיתָהוֹן
תוּקְדוּן בְּנוּרָא לֹא תִחַמְדּוּ בְּסָפָא וְדִהֲבָא דִּי
עֲלִיהוֹן וְתִסַּב לָךְ דִּילְמָא תִּתְּקַל בִּיה אַרִי מְרַחָא
דִּי אֱלֹהֶיךָ הוּא: כו וְלֹא־תִבְיֹא תוֹעֵבָה אֶל־בֵּיתְךָ
וְהֵייתָ חֶרֶם כְּמֹהוּ שַׁקָּן | תִּשְׁקָצְנוּ וְתַעֲב |
תִּתְּעַבְנוּ כִּי־חֶרֶם הוּא: וְלֹא־תִבְיֹא תוֹעֵבָה אֶל־
בֵּיתְךָ וְהֵייתָ חֶרֶם כְּמֹהוּ שַׁקָּן | תִּשְׁקָצְנוּ וְתַעֲב |
תִּתְּעַבְנוּ כִּי־חֶרֶם הוּא: וְלֹא תַעַל דְּמִרְחָק לְבֵיתְךָ
וְתִהִי חֶרְמָא כּוֹתֵה שַׁקָּצָא תִשְׁקָצְנָה וְרַחָא
תִּרְחָקְנָה אַרִי חֶרְמָא הוּא: פ א כְּלִי־מִצֹּחַ אֲשֶׁר
אֲנִי מִצֹּחַ הַיּוֹם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תַּחֲיוּן
וּרְבִיתֶם וּבָאתֶם וַיִּרְשֶׁתֶם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־

נִשְׁפַּע יְהוָה לְאַבְתִּיכֶם: כְּלִי־מִצֹּחַ אֲשֶׁר אֲנִי
מִצֹּחַ הַיּוֹם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תַּחֲיוּן וּרְבִיתֶם
וּבָאתֶם וַיִּרְשֶׁתֶם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁפַּע יְהוָה
לְאַבְתִּיכֶם: כָּל תַּפְקֻדָּתָא דִּי אָנָּא מִפְּקֻדָּךְ יוֹמָא
דִּין תִּסְרוּן לְמַעַבְדּוּ בְּדִיל דְּתִיחוּן וְתִסְגִּין וְתִיחוּן
וְתִירְתוּן יַת אַרְעָא דִּי קִיִּים יְיָ לְאַבְתֵּיכֶן:
כ וּזְכַרְתָּ אֶת־כְּלִי־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הוֹלִיכְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּמִדְבָּר לְמַעַן עֲנִתְךָ
לְנַפְתְּךָ לְדַעַת אֶת־אֲשֶׁר בְּלִבְּךָ הַתְּשֹׁמֵר
כְּתִיב מִצְוֹתוֹ קִרִי מִצְוֹתָיו אִם־לֹא: וּזְכַרְתָּ אֶת־כְּלִי־
הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הוֹלִיכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים
שָׁנָה בְּמִדְבָּר לְמַעַן עֲנִתְךָ לְנַפְתְּךָ לְדַעַת אֶת־אֲשֶׁר
בְּלִבְּךָ הַתְּשֹׁמֵר מִצְוֹתָיו אִם־לֹא: וְתִדְפֹר יַת כָּל
אַרְחָא דִּי דִּבְרָךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ דְּנִין אַרְבָּעִין שָׁנִין
בְּמִדְבָּרָא בְּדִיל לְעִנְיִיתְךָ לְנִסְיוֹתְךָ לְמַדַּע יַת דִּי
כְּלִבְּךָ תִּתְּשֹׁר פְּקוּדוֹתֵי אִם לֹא: ג וַיַּעֲנֶךָ וַיִּרְעַבְךָ
וַיֹּאכְלֶךָ אֶת־הַפֶּן אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ וְלֹא יָדָעוּן
אַבְתֵּיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֶךָ כִּי לֹא עַל־חֲלָחִם לְבַדּוֹ
יְחִיָּה הָאָדָם כִּי עַל־כְּלִי־מוֹצָא פִּי־יְהוָה יְחִיָּה
הָאָדָם: וַיַּעֲנֶךָ וַיִּרְעַבְךָ וַיֹּאכְלֶךָ אֶת־הַפֶּן אֲשֶׁר
לֹא־יָדַעְתָּ וְלֹא יָדָעוּן אַבְתֵּיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֶךָ כִּי לֹא
עַל־חֲלָחִם לְבַדּוֹ יְחִיָּה הָאָדָם כִּי עַל־כְּלִי־מוֹצָא
פִּי־יְהוָה יְחִיָּה הָאָדָם: וַיַּעֲנֶךָ וַאֲכָכְנָךְ וַאֲכָלְךָ יַת
מִנָּא דִּי לֹא יָדַעְתָּ וְלֹא יָדָעוּן אַבְתֵּיךָ בְּדִיל
לְאוֹדְעוֹתְךָ אַרִי לֹא עַל לְחֶמָא בְּלִחוּדוֹתֵי מִתְקִים
אַנְשָׁא אַרִי עַל כָּל אַפְקוֹת מִימְרָא דִּי יִתְקִים
אַנְשָׁא: ד שְׂמִלְתְךָ לֹא בָלְתָה מַעֲלִיךְ וְרִגְלְךָ לֹא
בָצָקָה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה: שְׂמִלְתְךָ לֹא בָלְתָה
מַעֲלִיךְ וְרִגְלְךָ לֹא בָצָקָה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה:
כסוּתְךָ לֹא אֲכִלְיַת מִנָּךְ וַיִּסְנֶךָ לֹא יַחֲפוּ דְּנִין
אַרְבָּעִין שָׁנִין: ה וַיִּדְעַתָּ עַם־לִבְּךָ כִּי כֹאֲשֶׁר
יִיפֹר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִיִּסְרָךְ: וַיִּדְעַתָּ
עַם־לִבְּךָ כִּי כֹאֲשֶׁר יִיפֹר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ מִיִּסְרָךְ: וְתִדַּע עַם לְפָנֶיךָ אַרִי כֹמָא דִּי

מֵאֶלֶף גִּבְרָא יֵת בְּרָה יִי אֱלֹהֶךָ מֵאֶלֶף לָךְ:
וְשִׁמְרַתְּ אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִלְכַת
בְּדַרְכּוֹ וּלְיִרְאָה אֹתוֹ: וְשִׁמְרַתְּ אֶת־מִצְוֹת יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לִלְכַת בְּדַרְכּוֹ וּלְיִרְאָה אֹתוֹ: וְתִשָּׁר יֵת
פְּקוּדֵי דִי אֱלֹהֶךָ לְמַהֵךְ בְּאַרְחָן דְּתַקְנָן קְדָמוּהִי
וּלְמַדְחַל יְתָה: זִכְרִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִבֵּיאוֹךָ אֶל־
אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ גִּחְלִי מַיִם עֵינַל וְתַהֲמֹת
וְצִאִים בִּפְקַעָה וּבְהָר: בִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִבֵּיאוֹךָ
אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ גִּחְלִי מַיִם עֵינַל וְתַהֲמֹת
וְצִאִים בִּפְקַעָה וּבְהָר: אֲרִי יִי אֱלֹהֶךָ מַעַלְךָ
לְאַרְעָא טַבְתָּא אֲרַעָא גִגְדָּא גִחְלִין דְּמִיִּין מְבוּעֵי
עֵינָן וְתַהֲוִיִּין נִפְקִין בִּבְקַעֲזָן וּבְטוֹרִין: ח אֶרֶץ
חֲטָה וְשַׁעֲרָה וּגְפָן וְתַאנָּה וּרְמֹן אֶרֶץ־זֵית שִׁמֹן
וּדְבָשׁ: אֶרֶץ חֲטָה וְשַׁעֲרָה וּגְפָן וְתַאנָּה וּרְמֹן
אֶרֶץ־זֵית שִׁמֹן וּדְבָשׁ: אֲרַעָא חֲטִין וְסַעֲרִין
וּגּוֹפְנִין וְתַאנִּין וּרְמוֹנִין אֲרַעָא דְזֵיתָהָא עֲבָדִין
מִשְׁחָא וְהִיא עֲבָדָא דְבָשׁ: ט אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא
בְּמִסְכַּנְתָּ תֹאכַל־בָּהּ לֶחֶם לֹא־תַחֲסֹר כָּל בָּהּ
אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבָנֶיהָ בְּרוֹל וּמַהֲרִיָּה תַחֲצַב
נַחֲשֶׁת: אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכַּנְתָּ תֹאכַל־בָּהּ לֶחֶם
לֹא־תַחֲסֹר כָּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבָנֶיהָ בְּרוֹל
וּמַהֲרִיָּה תַחֲצַב נַחֲשֶׁת: אֲרַעָא דִּי לֹא בַעֲצוֹרִין
תִּיכּוֹל בָּהּ לְחַמָּא לֹא תַחֲסֹר כָּל מַדְעָם בָּהּ אֲרַעָא
דִּי אֲבָנָהָ פְרוֹזָלָא וּמִטּוֹרָהָ תַפְסוּל נַחֲשָׁא:
י וְאִכְלַת וְשִׁבְעַת וּבִרְכַת אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
עַל־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ: וְאִכְלַת וְשִׁבְעַת
וּבִרְכַת אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר
נָתַן־לָךְ: וְתִיכּוֹל וְתִשְׁבַּע וְתִבְרַךְ יֵת יִי אֱלֹהֶךָ עַל
אֲרַעָא טַבְתָּא דִּיחֵב לָךְ:

שני יא השמור לך פן־תשכח את־יהוה אֱלֹהֶיךָ
לְבַלְתִּי שְׁמֹר מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר
אֲנֹכִי מִצְוֶה הַיּוֹם: הַשְׁמֹר לָךְ פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לְבַלְתִּי שְׁמֹר מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקֹּתָיו
אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוֶה הַיּוֹם: אִסְתָּמַר לָךְ דִּילְמָא

תַתְנָשִׁי יֵת דַחֲלָתָא דִי אֱלֹהֶךָ בְּדִיל דְלֹא לְמַטֵּר
פְּקוּדוּהִי וְדִינוּהִי וְקִימוּהִי דִי אֲנָא מְפַקְדֶךָ יוֹמָא
דִּין: יב פֶּן־תֹּאכַל וְשִׁבְעַת וּבְתִים טַבִּים תִּבְנֶה
וְיִשְׁבַת: פֶּן־תֹּאכַל וְשִׁבְעַת וּבְתִים טַבִּים תִּבְנֶה
וְיִשְׁבַת: דִּילְמָא תִיכּוֹל וְתִשְׁבַּע וּבְתִין שְׁפִירִין
תִּבְנֶי וְתִיתֵב: יג וּבְקִרְךָ וְצִאֲנֶךָ יִרְבִּין וְכֶסֶף וְזָהָב
יִרְבֶּה־לָךְ וְכָל אֲשֶׁר־לָךְ יִרְבֶּה: וּבְקִרְךָ וְצִאֲנֶךָ
יִרְבִּין וְכֶסֶף וְזָהָב יִרְבֶּה־לָךְ וְכָל אֲשֶׁר־לָךְ יִרְבֶּה:
וְתוֹרְךָ וְעֲנָךְ יִסְגֹון וְכֶסֶף וְזָהָב יִסְגֹון לָךְ וְכָל
דִּי לָךְ יִסְגֹון: יד וְרָם לְבָבְךָ וְשִׁכַחַת אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ הַמוֹצִיאֶךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:
וְרָם לְבָבְךָ וְשִׁכַחַת אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמוֹצִיאֶךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים: וִירִים לְבָךְ וְתַנְשִׁי
יֵת דַחֲלָתָא דִי אֱלֹהֶךָ דִּי אֲפַקְךָ מֵאֲרַעָא דְמִצְרַיִם
מִבֵּית עֲבָדוֹתָא: טו הַמּוֹלִיכְךָ בַּמִּדְבָּר הַגָּדֹל
וְהַנּוֹרָא נַחֲשׁ הַשָּׂרָף וְעַקְרָב וְצִמְאוֹן אֲשֶׁר
אֵין־מַיִם הַמוֹצִיא לָךְ מִיָּם מִצּוֹר הַחֲלָמִישׁ:
הַמּוֹלִיכְךָ בַּמִּדְבָּר הַגָּדֹל וְהַנּוֹרָא נַחֲשׁ הַשָּׂרָף
וְעַקְרָב וְצִמְאוֹן אֲשֶׁר אֵין־מַיִם הַמוֹצִיא לָךְ מִיָּם
מִצּוֹר הַחֲלָמִישׁ: דְּדַבְרְךָ בַּמִּדְבָּרָא רַבָּא וְדַחֲלִילָא
אֲמִר חִינֹן קָלָן וְעַקְרָבִין וּבֵית צִחְנוֹנָא אֲתֵר דִּי לִית
מִיָּא דַאפִק לָךְ מִיָּא מִטְנָרָא תַקִּיפָא: טז הַמַּאֲכִלְךָ
מִן בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר לֹא־יִדְעוֹן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן עֲנֹתְךָ
וּלְמַעַן נִסְתָּךְ לְהִיטִבְךָ בְּאַחֲרִיתֶךָ: הַמַּאֲכִלְךָ מִן
בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר לֹא־יִדְעוֹן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן עֲנֹתְךָ וּלְמַעַן
נִסְתָּךְ לְהִיטִבְךָ בְּאַחֲרִיתֶךָ: דַּאֲוֹכְלוֹךָ מִנָּא
בַּמִּדְבָּרָא דִּי לֹא יִדְעוֹן אֲבֹתֶךָ בְּדִיל לַעֲנִיּוּתֶךָ
וּבְדִיל לְנִסְיוֹתֶךָ לֵאמֹר טַב לָךְ בְּסוּפָךְ: יז וְאִמְרַת
בְּלִבְבְךָ כַּחַל וְעֵצִים יָדִי עֲשֵׂה לִי אֶת־הַחִיל הַזֶּה:
וְאִמְרַת בְּלִבְבְךָ כַּחַל וְעֵצִים יָדִי עֲשֵׂה לִי אֶת־הַחִיל
הַזֶּה: וְתִימֵר בְּלִבְךָ חִילִי וְתַקֵּף יָדִי קִנּוּ לִי יֵת
נִכְסֵיָא הָאֵלִין: יח וּבִרְכַת אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בִּי
הוּא הַנָּתַן לָךְ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חִיל לְמַעַן תִּקֶּי
אֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם בְּיוֹם הַזֶּה:

וְהוֹרִשְׁתֶּם וְהִאֲבֹדְתֶם מִהֵרָ פֶּאֶשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
לָךְ: וַיִּדְעַת הַיּוֹם כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא־הָעֹבֵר
לִפְנֶיךָ אֵשׁ אֲכֹלָה הוּא יִשְׁמִדֶם וְהוּא יִכְנִיעֶם
לִפְנֶיךָ וְהוֹרִשְׁתֶּם וְהִאֲבֹדְתֶם מִהֵרָ פֶּאֶשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה לָךְ: וַתִּדַּע יוֹמָא דִּין אַרִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ הוּא
יַעֲבֹר קִדְמוֹ מִיִּמְרָה אֲשָׁא אֲכָלָא הוּא יִשְׁצַנּוֹן
וְהוּא יִתְרַכְּנוֹן קִדְמוֹ וְתִתְרַכְּנוֹן וְתוֹכְדְּנוֹן בְּפִרְיעַ
כְּמָא דִּי מַלִּיל יְיָ לָךְ:

שליש - אֶל־תֹּאמַר בְּלִבְכֶּךָ בְּהִדְרָף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אַתֶּם | מִלִּפְנֵיךָ לֵאמֹר בְּצִדְקָתִי הֵבִיאֲנִי יְהוָה
לְרִשְׁתָּ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת וּבְרִשְׁעַת הַגּוֹיִם
הָאֵלֶּה יְהוָה מוֹרִישָׁם מִפְּנֵיךָ: אֶל־תֹּאמַר בְּלִבְכֶּךָ
בְּהִדְרָף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אַתֶּם | מִלִּפְנֵיךָ לֵאמֹר
בְּצִדְקָתִי הֵבִיאֲנִי יְהוָה לְרִשְׁתָּ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת
וּבְרִשְׁעַת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יְהוָה מוֹרִישָׁם מִפְּנֵיךָ: לֹא
תִימַר בְּלִבְךָ בְּדִיתְכֹר יְיָ אֱלֹהֶיךָ יִתְהוֹן מִקִּדְמוֹ
לְמִימַר בְּזִכּוֹתַי אֶעֱלִנִי יְיָ לְמִירַת יְת אַרְעָא הָדָא
וּבַחֲוִבֵי עַמְמֵיָא הָאֵלִין יְיָ מִתְרַף לַהּוֹן מִקִּדְמוֹ:
ה לֹא בְּצִדְקָתְךָ וּבִישׁוֹר לְבָבְךָ אַתָּה בָּא לְרִשְׁתָּ
אֶת־אַרְצָם כִּי בְּרִשְׁעַת | הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישָׁם מִפְּנֵיךָ וּלְמַעַן הַקִּים אֶת־הַדָּבָר
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב: לֹא בְּצִדְקָתְךָ וּבִישׁוֹר לְבָבְךָ אַתָּה בָּא
לְרִשְׁתָּ אֶת־אַרְצָם כִּי בְּרִשְׁעַת | הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישָׁם מִפְּנֵיךָ וּלְמַעַן הַקִּים אֶת־
הַדָּבָר אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב: לֹא בְּזִכּוֹתְךָ וּבְקִשְׁיטוֹת לְפָנֶיךָ אֶתְּ עָלִל
לְמִירַת יְת אַרְעֵהוֹן אַרִי בַּחֲוִבֵי עַמְמֵיָא הָאֵלִין יְיָ
אֱלֹהֶיךָ מִתְרַכְּנוֹן מִקִּדְמוֹ וּבְדִיל לְאַקְמָא יְת
פִתְגָמָא דִּי קַיִים יְיָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב: וַיִּדְעַת כִּי לֹא בְּצִדְקָתְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
נָתַן לָךְ אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ כִּי
עַם־קָשָׁה־עֹרֵף אַתָּה: וַיִּדְעַת כִּי לֹא בְּצִדְקָתְךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה הַזֹּאת

וְזָכַרְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא הִנָּתַן לָךְ כָּח
לַעֲשׂוֹת חֵיל לְמַעַן הַקִּים אֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע
לְאַבְרָהָם בַּיּוֹם הַהוּא: וַתִּדְבֹר יְת יְיָ אֱלֹהֶיךָ אַרִי הוּא
יִהְיֶה לָךְ עֲצָה לְמַקְנֵי נַכְסִין בְּדִיל לְקַיְמָא יְת קַיְמָה
דִּי קַיִים לְאַבְרָהָם כְּיוֹמָא הַדִּין: פ יְיָ וְהָיָה אִם־
שָׂכַח תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִלַּכְתָּ אַחֲרֵי
אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְעַבַּדְתֶּם וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם
הַעֲדָתִי בְכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבְדוּן: וְהָיָה
אִם־שָׂכַח תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִלַּכְתָּ אַחֲרֵי
אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְעַבַּדְתֶּם וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם הַעֲדָתִי
בְכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבְדוּן: וַיְהִי אִם מְנִשְׁאָה
תִּנְשִׂי יְת דַּחֲלָמָא דַּיְיָ אֱלֹהֶיךָ וְתַהֲרֹף בְּתַר טַעֲוַת
עַמְמֵיָא וְתִפְלַחְנוֹן וְתִסְגֹּד לַהּוֹן אִסְתְּהִית בְּכוֹן
יוֹמָא דִּין אַרִי מִיבֹד תִּיבְדוּן: ג בְּגוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה
מֵאֲבִיד מִפְּנֵיכֶם כֹּן תֹּאבְדוּן עַקֵּב לֹא תִשְׁמְעוּן
בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: בְּגוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה מֵאֲבִיד
מִפְּנֵיכֶם כֹּן תֹּאבְדוּן עַקֵּב לֹא תִשְׁמְעוּן בְּקוֹל יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם: כְּעַמְמֵיָא דִּי יְיָ מֵאֲבִיד מִקִּדְמִיכוֹן כֹּן
תִּיבְדוּן חֲלָף דְּלֹא קִבְּלִתוֹן בְּמִימְרָא דַּיְיָ
אֱלֹהֵיכוֹן: פ א שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם
אֶת־הַיַּרְדֵּן לְבָא לְרִשְׁתָּ גּוֹיִם גְּדֻלִּים וְעַצְמִים
מִמֶּךָ עָרִים גְּדֻלֹת וּבְצֻרֹת בְּשָׁמַיִם: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת־הַיַּרְדֵּן לְבָא לְרִשְׁתָּ גּוֹיִם
גְּדֻלִּים וְעַצְמִים מִמֶּךָ עָרִים גְּדֻלֹת וּבְצֻרֹת בְּשָׁמַיִם:
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶתְּ עֹבֵר יוֹמָא דִּין יְת יִרְדְּנָא לְמַעַל
לְמִירַת עַמְמִין רַבְּרִינִין וְסַקִּיפִין מִנְּהוֹן קְרוֹוִין רַבְּרִינִין
וּכְרִיכִין עַד צִית שְׁמִיָּא: ג עַם־גְּדוֹל וְרֹם בְּנֵי
עַנְקִים אֲשֶׁר אַתָּה יֹדַעַת וְאַתָּה שְׁמַעַת מִי
יִתְצִיב לִפְנֵי בְנֵי עַנְק: עַם־גְּדוֹל וְרֹם בְּנֵי עַנְקִים
אֲשֶׁר אַתָּה יֹדַעַת וְאַתָּה שְׁמַעַת מִי יִתְצִיב לִפְנֵי בְנֵי
עַנְק: עַם רַב וְסַקִּיפִין בְּנֵי גְבֻרָא דִּי אֶתְּ יֹדַעַת וְאַתָּה
שְׁמַעַת מִן יִכּוֹל לְמִיקַם קְדָם בְּנֵי גְבֻרָא: ג וַיִּדְעַת
הַיּוֹם כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא־הָעֹבֵר לִפְנֵיךָ אֵשׁ
אֲכֹלָה הוּא יִשְׁמִדֶם וְהוּא יִכְנִיעֶם לִפְנֵיךָ

בְּאַצְבָּעָא דִּי וְעֲלִיהוֹן כְּכֹל פְּתֻגְמִיָּא דִּי מְלִיל יִי
 עֲמֻכּוֹן בְּטוֹרָא מְגוֹ אֲשֶׁתָּא בְּיוֹמָא דְקַהֲלָא:
 י וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה נָתַן
 יְהוָה אֵלָי אֶת־שְׁנֵי לְחַת הָאֲבָנִים לְחַת
 הַבְּרִית: וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה
 נָתַן יְהוָה אֵלָי אֶת־שְׁנֵי לְחַת הָאֲבָנִים לְחַת
 הַבְּרִית: וַהֲנֵה מִסּוּף אַרְבָּעִין יָמִין וְאַרְבָּעִין
 לִילָוִן יָהֵב יִי לִי יֵת תְּרִין לוחֵי אֲבָנִיָּא לוחֵי
 קְנִמָּא: י וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי קוּם רַד מֵהַר מִזָּה
 כִּי שַׁחַת עֲמֻדָּא אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם סְרוּ מֵהַר
 מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתָם עֲשׂוּ לָהֶם מִסְכָּה:
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי קוּם רַד מֵהַר מִזָּה כִּי שַׁחַת עֲמֻדָּא
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם סְרוּ מֵהַר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר
 צִוִּיתָם עֲשׂוּ לָהֶם מִסְכָּה: וַאֲמַר יִי לִי קוּם חוֹת
 בְּפָרִיעַ מִכָּא אַרִי חֲבִיל עֲמֻדָּא דִּי אִפְקַתָּא מִמִּצְרַיִם
 סְטוּ בְּפָרִיעַ מִן אַרְחָא דִּי פִקְדָּתְנוֹן עֲבְדוּ לַהוֹן
 מִתְּכָא: י וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי לֵאמֹר רְאִיתִי
 אֶת־הָעָם הַזֶּה וַהֲנֵה עִם־קִשְׁה־עֲרָף הוּא:
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי לֵאמֹר רְאִיתִי אֶת־הָעָם הַזֶּה
 וַהֲנֵה עִם־קִשְׁה־עֲרָף הוּא: וַאֲמַר יִי לִי לְמִימַר
 גְּלִי גְדַמִּי יֵת עֲמָא הָדִין וְהָא עִם קָשִׁי קָדֵל הוּא:
 י הָרָף מִמְּנוּי וְאַשְׁמִידִם וְאַמְחָה אֶת־שְׁמָם
 מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם וְאַעֲשֵׂה אוֹתָךְ לְגוֹי־עֲצוּם וְרַב
 מִמְּנוּ: הָרָף מִמְּנוּי וְאַשְׁמִידִם וְאַמְחָה אֶת־שְׁמָם
 מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם וְאַעֲשֵׂה אוֹתָךְ לְגוֹי־עֲצוּם וְרַב
 מִמְּנוּ: אֲנַח בְּעוֹתָךְ מִקְדָּמִי וְאַשְׁצִנוֹן וְאַמְחִי יֵת
 שְׁמַהוֹן מִתַּחַת שְׁמִיָּא וְאַעֲבַד יִתְדָּא לְעַם תְּקִיף
 וְסָגִי מִנְהוֹן: י וְאַפֵּן וְאַרְדִּי מִן־הָהָר וְהָהָר בְּעָר
 בָּאֵשׁ וְשָׁנִי לוחֵת הַבְּרִית עַל שְׁתֵּי יָדָי: וְאַפֵּן
 וְאַרְדִּי מִן־הָהָר וְהָהָר בְּעָר בָּאֵשׁ וְשָׁנִי לוחֵת
 הַבְּרִית עַל שְׁתֵּי יָדָי: וְאַתְּפִנִיתִי וּנְחַתִּיתִי מִן טוֹרָא
 וְטוֹרָא בְּעָר בְּאַשְׁתָּא וְתָרִין לוחֵי קְנִמָּא עַל תְּרִיתִין
 יָדָי: י וְאַרְא וַהֲנֵה חֲטָאתָם לִיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 עֲשִׂיתֶם לָכֶם עֵגֶל מִסְכָּה סָרְתֶם מֵהַר מִן־

לְרִשְׁתָּהּ כִּי עִם־קִשְׁה־עֲרָף אָתָּה: וְתִדַּע אַרִי לֹא
 בְּזָכוֹתָךְ יִי אֱלֹהֶךָ יָהֵב לָךְ יֵת אַרְעָא טַבְתָּא הָדָא
 לְמִרְתָּה אַרִי עִם קָשִׁי קָדֵל אָתָּה: וְזָכַר אֵל־
 תִּשְׁפַּח אֶת אֲשֶׁר־הִקְצַפְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 בְּמִדְבָּר לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר־יָצָאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 עַד־בָּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם הַזֶּה מִמְּרִים הָיִיתֶם
 עִם־יְהוָה: וְזָכַר אֶל־תִּשְׁפַּח אֶת אֲשֶׁר־הִקְצַפְתָּ
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמִדְבָּר לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר־יָצָאתָ
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד־בָּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם הַזֶּה מִמְּרִים
 הָיִיתֶם עִם־יְהוָה: הָיִי דְכִיר לֹא תִגְשִׁי יֵת דִּי
 אֲרָגְזָתָא קָדָם יִי אֱלֹהֶךָ בְּמִדְבָּרָא לְמִן יוֹמָא דִּי
 נִפְקַתָּא מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד מִיתִיכּוֹן עַד אֶתְרָא
 הָדִין מִסְרָבִין תְּוִיתוֹן קָדָם יִי: ה וּבְחֶרֶב
 הִקְצַפְתָּם אֶת־יְהוָה וַיִּתְּאֲנֶף יְהוָה בְּכֶם
 לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם: וּבְחֶרֶב הִקְצַפְתָּם אֶת־יְהוָה
 וַיִּתְּאֲנֶף יְהוָה בְּכֶם לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם: וּבְחֶרֶב
 אֲרָגְזָתוֹן קָדָם יִי וַהֲנֵה רָגַז מִן קָדָם יִי כִכּוֹן
 לְשַׁצָּאָה יִתְכּוֹן: ט בַּעֲלַתִּי הִהֲרָה לְקַחַת לוחֵת
 הָאֲבָנִים לוחֵת הַבְּרִית אֲשֶׁר־כָּרַת יְהוָה עִמָּכֶם
 וְאַשְׁבַּ בְּהָר אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לָחֶם
 לֹא אָכַלְתִּי וַיָּמִים לֹא שָׁתִיתִי: בַּעֲלַתִּי הִהֲרָה
 לְקַחַת לוחֵת הָאֲבָנִים לוחֵת הַבְּרִית אֲשֶׁר־כָּרַת
 יְהוָה עִמָּכֶם וְאַשְׁבַּ בְּהָר אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
 לַיְלָה לָחֶם לֹא אָכַלְתִּי וַיָּמִים לֹא שָׁתִיתִי: בְּמַסְקִי
 לְטוֹרָא לְמַסַּב לוחֵי אֲבָנִיָּא לוחֵי קְנִמָּא דִּי גִזַּר יִי
 עֲמֻכּוֹן וַיִּתְּבִית בְּטוֹרָא אַרְבָּעִין יָמִין וְאַרְבָּעִין
 לִילָוִן לְחִמָּא לֹא אָכַלְתִּי וּמִיָּא לֹא אֲשִׁיתִי:
 וַיִּתֵּן יְהוָה אֵלָי אֶת־שְׁנֵי לוחֵת הָאֲבָנִים
 כְּתָבִים בְּאַצְבָּע אֱלֹהִים וְעָלִיהֶם כְּכֹל־הַדְּבָרִים
 אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עִמָּכֶם בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּיוֹם
 הַקָּהָל: וַיִּתֵּן יְהוָה אֵלָי אֶת־שְׁנֵי לוחֵת הָאֲבָנִים
 כְּתָבִים בְּאַצְבָּע אֱלֹהִים וְעָלִיהֶם כְּכֹל־הַדְּבָרִים
 אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עִמָּכֶם בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּיוֹם
 הַקָּהָל: וַיִּתֵּן יִי לִי יֵת תְּרִין לוחֵי אֲבָנִיָּא כְּתִיבִין

הִדְרֹךְ אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֹתְכֶם: וְאַרְאֵה וְהִנֵּה
חֲטֹאתֶם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם עֲשִׂיתֶם לָכֶם עֹגֵל מִסֶּכֶה
סֶרְתֶּם מִהֵר מִן־הַדְרֹךְ אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֹתְכֶם:
וְחִזִּיתִי וְהָא חֲבֹתוֹן קָדָם יִי אֱלֹהֵינוּ עֲבַדְתוּן
לְכוֹן עֹגֵל מִתְּכָא סִטְתוֹן בִּפְרִיעַ מִן אֶרְחָא דִּי
פִקִּיד יִי יִתְכוֹן: וְאֶתְפֹּשׁ בְּשֹׁנֵי הַלְחָת
וְאֶשְׁלַח מֵעַל שְׁתֵּי יָדַי וְאֶשְׁבֹּרָם לַעֲיִנֵּיכֶם:
וְאֶתְפֹּשׁ בְּשֹׁנֵי הַלְחָת וְאֶשְׁלַח מֵעַל שְׁתֵּי יָדַי
וְאֶשְׁבֹּרָם לַעֲיִנֵּיכֶם: וְאַחֲדִית בְּתֵרִין לִיחִיָּא
וְרִמִּיתָנוּן מֵעַל תְּרִתִּין יָדַי וְתִבְרַתָּנוּן לַעֲיִנֵּיכֶם:
יִי וְאֶתְנַפֵּל לִפְנֵי יְהוָה כְּרֹאשְׁנָה אַרְבָּעִים יוֹם
וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לַחֵם לֹא אֲכַלְתִּי וּמַיִם לֹא
שָׁתִיתִי עַל כָּל־חֲטֹאתֶכֶם אֲשֶׁר חֲטֹאתֶם
לַעֲשׂוֹת הִרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ: וְאֶתְנַפֵּל
לִפְנֵי יְהוָה כְּרֹאשְׁנָה אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה
לַחֵם לֹא אֲכַלְתִּי וּמַיִם לֹא שָׁתִיתִי עַל כָּל־
חֲטֹאתֶכֶם אֲשֶׁר חֲטֹאתֶם לַעֲשׂוֹת הִרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
לְהַכְעִיסוֹ: וְאַשְׁתַּשְׁחִית קָדָם יִי כְּקִדְמָתָא אַרְבָּעִין
יָמִין וְאַרְבָּעִין לַיְלָוֹן לַחֲמָא לֹא אֲכַלִּית וּמַיָּא לֹא
אַשְׁתִּיתִי עַל כָּל חֻבְיָכוֹן דִּי חֲבֹתוֹן לְמַעַבְד דְּבִישׁ
קָדָם יִי לְאַרְגָּזָא קְדֻמוּהִי: וְכִי יִגְרִיתִי מִפְּנֵי הָאֵרֶץ
וְהַחֲמָה אֲשֶׁר קֶצֶף יְהוָה עָלֵיכֶם לְהַשְׁמִיד
אֹתְכֶם וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם בַּפֶּעַם הַהוּא: כִּי
יִגְרִיתִי מִפְּנֵי הָאֵרֶץ וְהַחֲמָה אֲשֶׁר קֶצֶף יְהוָה עָלֵיכֶם
לְהַשְׁמִיד אֹתְכֶם וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם בַּפֶּעַם
הַהוּא: אֲרִי דַחֲלִית מִקָּדָם רָגָזָא וְחֲמָתָא דִּי רָגַז
יִי עָלֵיכוֹן לְשַׁצָּאָה יִתְכוֹן וְקִבִּיל יִי צְלוֹתִי אַף
בְּזִמְנָא הַהִיא: וּבְאַהֲרֹן הַתְּאֵנָף יְהוָה מָאֵד
לְהַשְׁמִידוֹ וְאַתְּפִלָּל גַּם־בְּעַד אַהֲרֹן בְּעַת הַהוּא:
וּבְאַהֲרֹן הַתְּאֵנָף יְהוָה מָאֵד לְהַשְׁמִידוֹ וְאַתְּפִלָּל
גַּם־בְּעַד אַהֲרֹן בְּעַת הַהוּא: וְעַל אַהֲרֹן הָוֵה רָגַז
מִן קָדָם יִי לַחֲדָא לְשַׁצִּיּוּתָהּ וְצִלִּיתִי אַף עַל אַהֲרֹן
בְּעֵדְנָא הַהִיא: כֹּא וְאַתְּחַטֵּאתְכֶם אֲשֶׁר־עֲשִׂיתֶם
אֶת־הָעֹגֵל לְקַחְתִּי וְאֶשְׂרַף אֹתוֹ | בָּאֵשׁ וְאַכַּת

אֹתוֹ טָחוֹן הַיֵּטֵב עַד אֲשֶׁר־דָּק לְעַפָּר וְאֶשְׁלַף
אֶת־עֲפָרוֹ אֶל־הַנַּחַל הַיָּרֵד מִן־הַהָר: וְאֶת־
חֲטֹאתֶכֶם אֲשֶׁר־עֲשִׂיתֶם אֶת־הָעֹגֵל לְקַחְתִּי
וְאֶשְׂרַף אֹתוֹ | בָּאֵשׁ וְאַכַּת אֹתוֹ טָחוֹן הַיֵּטֵב עַד
אֲשֶׁר־דָּק לְעַפָּר וְאֶשְׁלַף אֶת־עֲפָרוֹ אֶל־הַנַּחַל הַיָּרֵד
מִן־הַהָר: וְיֵת חֻבְתָּכוֹן דִּי עֲבַדְתוּן יֵת עֹגֵלָא
נִסְבִּית וְאוֹקֻדִּית יֵתָה בְּנוֹרָא וְשִׁפִּית יֵתָה
בְּשׁוּפִינָא יָאוֹת עַד דִּי הָוֵה דִּיקָא לְעַפָּרָא וְרִמַּת
יֵת עַפְרָה לְנַחֲלָא דְנַחַת מִן טוֹרָא: כֹּא וְכִתְבַעְרָה
וּבְמִסָּפָה וּבְקִבְרָת הַתְּאֵנָה מְקַצְפִּים הֵייתֶם אֶת־
יְהוָה: וְכִתְבַעְרָה וּבְמִסָּפָה וּבְקִבְרָת הַתְּאֵנָה
מְקַצְפִּים הֵייתֶם אֶת־יְהוָה: וּבְדִלְקָתָא וּבְנִסְתָּא
וּבְקִבְרֵי דְמִשְׁאֲלֵי מְרָגְזִין תְּגִיתוּן קָדָם יִי:
כֹּא וּבְשִׁלְחַת יְהוָה אֹתְכֶם מִקֹּדֶשׁ בְּרָנֵעַ לֵאמֹר
עֲלוּ וּרְשׁוּ אֶת־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם וּתְמַרּוּ
אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלֹא הֵאֱמַנְתֶּם לֹא וְלֹא
שָׁמַעְתֶּם בְּקִלּוֹ: וּבְשִׁלְחַת יְהוָה אֹתְכֶם מִקֹּדֶשׁ
בְּרָנֵעַ לֵאמֹר עֲלוּ וּרְשׁוּ אֶת־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי
לָכֶם וּתְמַרּוּ אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלֹא הֵאֱמַנְתֶּם
לֹא וְלֹא שָׁמַעְתֶּם בְּקִלּוֹ: וְכֹד שִׁלַּח יִי יִתְכוֹן מִרְקָם
גִּיָּאָה לְמִימֵר סָקוּ וְאַחְסִינוּ יֵת אֶרְעָא דִּי יְהֻבִּית
לְכוֹן וְסִרְבַּתוֹן עַל גִּזְרֵת מִימְרָא דִּיִּי אֱלֹהֵינוּ וְלֹא
הֵימְנָתוּן לָהּ וְלֹא קִבְּלָתוּן לְמִימְרָה: כֹּא מִמְרִים
הֵייתֶם עִם־יְהוָה מִיּוֹם דַּעֲתִי אֹתְכֶם: מִמְרִים
הֵייתֶם עִם־יְהוָה מִיּוֹם דַּעֲתִי אֹתְכֶם: מִסִּרְבִּין
תְּגִיתוּן קָדָם יִי מִיּוֹמָא דִּידְעִית יִתְכוֹן:
כֹּא וְאַתְנַפֵּל לִפְנֵי יְהוָה אֶת אַרְבָּעִים הַיּוֹם
וְאַתְּאַרְבָּעִים הַלַּיְלָה אֲשֶׁר הִתְנַפַּלְתִּי כִּי־אֲמַר
יְהוָה לְהַשְׁמִיד אֹתְכֶם: וְאַתְנַפֵּל לִפְנֵי יְהוָה אֶת
אַרְבָּעִים הַיּוֹם וְאַתְּאַרְבָּעִים הַלַּיְלָה אֲשֶׁר
הִתְנַפַּלְתִּי כִּי־אֲמַר יְהוָה לְהַשְׁמִיד אֹתְכֶם:
וְאַשְׁתַּשְׁחִית קָדָם יִי יֵת אַרְבָּעִין יָמִין וְיֵת
אַרְבָּעִין לַיְלָוֹן דִּי אֲשְׁתַּשְׁחִית אֲרִי אֲמַר יִי לְשַׁצָּאָה
יִתְכוֹן: כֹּא וְאַתְּפִלָּל אֶל־יְהוָה וְאֲמַר אֲדִנִּי יְהוָה

וְאָכְתָּב עַל־הַלְחָת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ
עַל־הַלְחָת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבְרָת וְשִׁמְתָם
בְּאָרוֹן: וְאָכְתָּב עַל־הַלְחָת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ
עַל־הַלְחָת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבְרָת וְשִׁמְתָם בְּאָרוֹן:
וְאָכְתָּב עַל לִוְיָא יֵת פִּתְגָמָא דִּי הָווּ עַל
לִוְיָא קִדְמָא דִּי תִבְרָתָא וְתִשְׁנֹנָן בְּאָרוֹנָא:
וְאַעֲשֵׂ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים וְאַפְסָל שְׁנֵי־לַחַת
אֲבָנִים פְּרָאשָׁנִים וְאַעֲלֵ הַהֲרָה וְשְׁנֵי הַלְחָת
בִּידֵי: וְאַעֲשֵׂ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים וְאַפְסָל שְׁנֵי־לַחַת
אֲבָנִים פְּרָאשָׁנִים וְאַעֲלֵ הַהֲרָה וְשְׁנֵי הַלְחָת בִּידֵי:
וְעִבְדִּית אָרוֹנָא דְאֵעֵי שִׁטִּין וּפְסָלִית תְּרִין לִוְיָ
אֲבָנִיא קִדְמָא וּסְלִקִּית לְטוֹרָא וְתִרְנִין לִוְיָא
בִּידֵי: וְיִכְתָּב עַל־הַלְחָת כְּמִכְתָּב הָרִאשֹׁן אֶת
עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּהַר
מְתוֹד הָאֵשׁ בְּיוֹם הַקֹּהֵל וְיִתְּנֶם יְהוָה אֱלֹהֵי:
וְיִכְתָּב עַל־הַלְחָת כְּמִכְתָּב הָרִאשֹׁן אֶת עֲשֶׂרֶת
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּהַר מְתוֹד הָאֵשׁ
בְּיוֹם הַקֹּהֵל וְיִתְּנֶם יְהוָה אֱלֹהֵי: וְכָתַב עַל לִוְיָא
כְּכִתְבָא קִדְמָאָה יֵת עֲשָׂרָא פִתְגָמָא דִּי מְלִיל יִי
עִמְכוּן בְּטוֹרָא מְגוֹ אֲשֶׁתָּא בְּיוֹמָא דְקִהְלָא
וְיִהְבִּנּוּן יִי לִי: ה וְאַפֵּן וְאַרְדִּי מִן־הַהֲרָה וְאַשֵׁם
אֶת־הַלְחָת בְּאָרוֹן אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וַיְהִי שֵׁם
כְּאֲשֶׁר צִוֵּנִי יְהוָה: וְאַפֵּן וְאַרְדִּי מִן־הַהֲרָה וְאַשֵׁם
אֶת־הַלְחָת בְּאָרוֹן אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וַיְהִי שֵׁם כְּאֲשֶׁר
צִוֵּנִי יְהוָה: וְאַתְפְּנִיתִי וְנִתְּתִית מִן טוֹרָא וְשׁוֹיִתִּי
יֵת לִוְיָא בְּאָרוֹנָא דִּי עִבְדִּית וְהָווּ תִּמְנָן כְּמָא דִּי
פִקְדִּנִי יִי: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִסְעוּ מִבְּאֵרֶת בְּנִי־עֲקֹן
מִזְסֶרֶה שֵׁם מֵת אֶהֱרֹן וַיִּקְבֹּר שֵׁם וַיִּכְתּוּ אֶלְעָזָר
בְּנוֹ תַחְתָּיו: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִסְעוּ מִבְּאֵרֶת בְּנִי־עֲקֹן
מִזְסֶרֶה שֵׁם מֵת אֶהֱרֹן וַיִּקְבֹּר שֵׁם וַיִּכְתּוּ אֶלְעָזָר
בְּנוֹ תַחְתָּיו: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נָטְלוּ מִבְּאֵרֶת בְּנֵי
עֲקֹן לְמִזְסֶרֶה תִּמְנָן מִית אֶהֱרֹן וְאַתְקַבֵּר תִּמְנָן
וְשִׁמְשׁ אֶלְעָזָר בְּרַה תַּחְתּוֹהִי: וְכִשְׁמֵם נִסְעוּ
הַגִּדְגָּדָה וּמִן־הַגִּדְגָּדָה יִטְבְּתָה אֶרֶץ נַחֲלֵי־מִיָּם:

אֶל־תִּשְׁחַת עִמָּךְ וְנִחַלְתָּךְ אֲשֶׁר פָּדִית בְּגִדְלָךְ
אֲשֶׁר־הוֹצֵאת מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה: וְאַתְפַּלֵּל
אֶל־יְהוָה וְאָמַר אֲדֹנִי יְהוָה אֶל־תִּשְׁחַת עִמָּךְ
וְנִחַלְתָּךְ אֲשֶׁר פָּדִית בְּגִדְלָךְ אֲשֶׁר־הוֹצֵאת
מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה: וְצִלִּיתִי קֹדֶם יִי וְאַמְרִית יִי
אֱלֹהִים לֹא תִחַבֵּל עִמָּךְ וְאַחֲסִנְתָּךְ דִּי פִרְקָתָא
בְּתַקְפָּךְ דִּי אִפְקָתָא מִמִּצְרַיִם בִּידָא תְקִיפָא:
כ זָכַר לְעִבְדִּיךְ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב אֶל־
תִּפֶּן אֶל־קִשְׁיֵי הָעָם הַזֶּה וְאַל־רִשְׁעוּ וְאַל־
חֲטִאתוּ: זָכַר לְעִבְדִּיךְ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב
אֶל־תִּפֶּן אֶל־קִשְׁיֵי הָעָם הַזֶּה וְאַל־רִשְׁעוּ וְאַל־
חֲטִאתוּ: אֲדָכֹר לְעִבְדִּיךְ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וְלְיַעֲקֹב לֹא תִתְּנִי לְקִשְׁיוֹת עִמָּא הַדִּין
וְלִחְוִיָּהוֹן וְלִחְטָאִיהוֹן: ח פִּן־יֹאמְרוּ הָאֲרִיץ
אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ מִשֶּׁם מִבְּלִי יָכַלִּית יְהוָה
לְהַבְיֵאֵם אֶל־הָאֲרִיץ אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם וּמִשְׁנֵאתוּ
אוֹתָם הוֹצִיאֵם לְהַמָּתָם בְּמִדְבָּר: פִּן־יֹאמְרוּ
הָאֲרִיץ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ מִשֶּׁם מִבְּלִי יָכַלִּית יְהוָה
לְהַבְיֵאֵם אֶל־הָאֲרִיץ אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם וּמִשְׁנֵאתוּ
אוֹתָם הוֹצִיאֵם לְהַמָּתָם בְּמִדְבָּר: דִּילְמָא יִימְרוּן
דִּינִי אֲרַעֲא דִּי אִפְקָתָנָא מִתְּמָן מִדְּלִית וַיִּכְלָא דִּי
לְאַעֲלֵתָהוֹן לְאַרְעָא דִּי מְלִיל לְהוֹן וּמִדְּסָגִי יִתְהוֹן
אִפְקָנִין לְקִטְלוֹתָהוֹן בְּמִדְבָּרָא: כט וְהֵם עִמָּךְ
וְנִחַלְתָּךְ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ בְּכַחַךְ הַגָּדֹל וּבִזְרָעֶךָ
הַנְּטוּיָה: וְהֵם עִמָּךְ וְנִחַלְתָּךְ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ בְּכַחַךְ
הַגָּדֹל וּבִזְרָעֶךָ הַנְּטוּיָה: וְאַנּוּן עִמָּךְ וְאַחֲסִנְתָּךְ דִּי
אִפְקָתָא בְּחִילָךְ רַבָּא וּבִדְרָעֶךָ מִרְמָמָא: פ
רביעי א בָּעֵת הַהִוא אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי פְסָל־לָךְ
שְׁנֵי־לוֹחַת אֲבָנִים פְּרָאשָׁנִים וְעָלָה אֱלֹהֵי הַהֲרָה
וְעָשִׂיתָ לָךְ אֲרוֹן עֵץ: בָּעֵת הַהִוא אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
פְסָל־לָךְ שְׁנֵי־לוֹחַת אֲבָנִים פְּרָאשָׁנִים וְעָלָה אֱלֹהֵי
הַהֲרָה וְעָשִׂיתָ לָךְ אֲרוֹן עֵץ: בַּעֲדָנָא הָיָא אָמַר
יִי לִי פְסָל לָךְ תְּרִין לִוְיָ אֲבָנִיא קִדְמָא וְסָק
לְקִדְמִי לְטוֹרָא וְתַעֲבֹד לָךְ אָרוֹנָא דְאֵעֵא:

בְּכָל־דִּרְכוֹ וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ וּלְעֹבֵד אֶת־יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל
 מֶה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל מֵעַמְּךָ כִּי אִם־לִירְאָה
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בְּכָל־דִּרְכוֹ וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ
 וּלְעֹבֵד אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ:
 וַיַּעַן יִשְׂרָאֵל מָא יי אֱלֹהֶיךָ תִּבְעֵ מִנֶּךָ אֲלֵהֵן
 לַמִּדְחַל קָדָם יי אֱלֹהֶיךָ לַמֶּהֱךָ בְּכָל אֶרֶחֶן דִּתְקַנֵּן
 קַדְמוֹהִי וּלְמַרְחָם יְתָה וּלְמַפְלַח קָדָם יי אֱלֹהֶיךָ
 בְּכָל לִפְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ: יג לְשֹׁמֵר אֶת־מִצְוֹת
 יְהוָה וְאֶת־חֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוֶה הַיּוֹם לְטוֹב
 לָךְ: לְשֹׁמֵר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה וְאֶת־חֻקֹּתָיו אֲשֶׁר
 אֲנֹכִי מִצְוֶה הַיּוֹם לְטוֹב לָךְ: לְמַטֵּר יְתָה פְּקוּדֵי
 דִּי יְתָה קִדְמוֹהִי דִּיאָנָא מִפְּקֻדֶּיךָ יוֹמָא דִּין לְדִי־יִטֵּב
 לָךְ: יד הֵן לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ הַשָּׁמַיִם וּשְׁמִי הַשָּׁמַיִם
 הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ: הֵן לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ הַשָּׁמַיִם
 וּשְׁמִי הַשָּׁמַיִם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ: הָא דִּי
 אֱלֹהֶיךָ שְׁמִיָּא וּשְׁמִי שְׁמִיָּא אֶרְעָא וְכָל דִּי בָהּ:
 טו רַק בְּאַבְתִּיד חֶשֶׁק יְהוָה לְאַהֲבָה אוֹתָם
 וַיִּבְחַר בְּזֶרְעָם אַחֲרֵיהֶם בָּכֶם מִכָּל־הָעַמִּים כְּיוֹם
 הַזֶּה: רַק בְּאַבְתִּיד חֶשֶׁק יְהוָה לְאַהֲבָה אוֹתָם
 וַיִּבְחַר בְּזֶרְעָם אַחֲרֵיהֶם בָּכֶם מִכָּל־הָעַמִּים כְּיוֹם
 הַזֶּה: לְחוּד בְּאַבְתִּיד צְבִי יי לְמַרְחָם יְתָהוֹן
 וְאַתְרֵי בְּבִיחֹן בְּתִרְהוֹן בְּכוֹן מִכָּל עַמְמֵיָּא
 כְּיוֹמָא הַדִּין: טז וּמִלְתָּם אֶת עֶרְלַת לְבַבְכֶם
 וְעֶרְפְּכֶם לֹא תִקְשׁוּ עוֹד: וּמִלְתָּם אֶת עֶרְלַת
 לְבַבְכֶם וְעֶרְפְּכֶם לֹא תִקְשׁוּ עוֹד: וְתַעֲדוּן יְתָה
 טְפִשׁוֹת לְבַכּוֹן וּקְדִלְכוֹן לֹא תִקְשׁוּן עוֹד: יז כִּי
 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאַדְנִי
 הָאֲדֹנִים הָאֵל הַגָּדֹל הַגָּבֹר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר
 לֹא־יִשָּׂא פָנִים וְלֹא יִקַּח שָׁחַד: כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאַדְנִי הָאֲדֹנִים הָאֵל הַגָּדֹל
 הַגָּבֹר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים וְלֹא יִקַּח שָׁחַד:
 אַרִי יי אֱלֹהֶכּוֹן הוּא אֱלֹהָא דִּינִין וּמְרִי מְלַכִּין
 אֱלֹהָא רַבָּא גְּבֵרָא וְדַחִילָא דִּי לִית קַדְמוֹהִי מִסֵּב

מִשָּׁם נִסְעוּ הַגִּדְגָּה וּמִן־הַגִּדְגָּה יִמְכְּתָה אֶרֶץ
 נַחֲלִי־מָיִם: מִתַּמָּן נָטְלוּ לַגִּדְגָּד וּמִן גִּדְגָּד לִיטְכַת
 אֶרְעָא נִגְדָן נַחֲלִין דְּמִיָּן: ח בָּעַת הַהוּא הַבְּדִיל
 יְהוָה אֶת־שִׁבְט הַלּוֹי לְשֵׁאת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־
 יְהוָה לַעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה לְשִׁרְתּוֹ וּלְבִרְךָ בְּשִׁמּוֹ
 עַד הַיּוֹם הַזֶּה: בָּעַת הַהוּא הַבְּדִיל יְהוָה אֶת־
 שִׁבְט הַלּוֹי לְשֵׁאת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה לַעֲמֹד
 לִפְנֵי יְהוָה לְשִׁרְתּוֹ וּלְבִרְךָ בְּשִׁמּוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה:
 בַּעֲדָנָא הָהִיא אֶפְרַשׁ יי יְתָה שְׁכֵטָא דְּלוֹי לְמַטֵּל
 יְתָה אֲרוֹן קִנְמָא דִּי לְמַקֵּם קָדָם יי לְשִׁמְשׁוֹתָהּ
 וּלְבִרְכָא בְּשִׁמָּה עַד יוֹמָא הַדִּין: ט עַל־פֶּן לֹא־
 הָיָה לְלוֹי חֶלֶק וּנְחִלָּה עִם־אֲחָיו יְהוָה הוּא
 נַחֲלָתוֹ כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לוֹ: עַל־פֶּן
 לֹא־הָיָה לְלוֹי חֶלֶק וּנְחִלָּה עִם־אֲחָיו יְהוָה הוּא
 נַחֲלָתוֹ כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לוֹ: עַל כֵּן לֹא
 הָיָה לְלוֹי חֶלֶק וְאַחְסָנָא עִם אֲחֹהִי מִתַּמָּן דִּי־הֵב
 לָהּ יי אֲנוּן אַחְסָנָתָה כְּמָא דִּי מִלִּיל יי אֱלֹהֶיךָ לָהּ:
 י וְאַנְכִי עֲמַדְתִּי בְּהָר פְּנִימִים הָרָאשִׁינִים אַרְבָּעִים
 יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם בַּפֶּעַם
 הַהוּא לֹא־אַבָּה יְהוָה הַשְׁחִיתֶךָ: וְאַנְכִי עֲמַדְתִּי
 בְּהָר פְּנִימִים הָרָאשִׁינִים אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
 לַיְלָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם בַּפֶּעַם הַהוּא לֹא־אַבָּה
 יְהוָה הַשְׁחִיתֶךָ: וְאַנָּא תְּרִיתִי קָאם בְּטוֹרָא כְּיוֹמִין
 קַדְמָאִין אַרְבָּעִין יוֹמִין וְאַרְבָּעִין לַיְלָוִן וְקִבִּיל יי
 צְלוֹתִי אִף בְּזִמְנָא הָהִיא לֹא אָבִי יי לְחַבְלוֹתֶךָ:
 יא וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם לָךְ לְמַסַּע לִפְנֵי הָעָם
 וַיָּבֹאוּ וַיִּירָשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי
 לְאַבְתָּם לָתֵת לָהֶם: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם לָךְ
 לְמַסַּע לִפְנֵי הָעָם וַיָּבֹאוּ וַיִּירָשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
 נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְתָּם לָתֵת לָהֶם: וַאֲמַר יי לִי קוּם
 זִיל לְמַטוֹל קָדָם עֲמָא וַיַּעֲלוּן וַיִּרְתּוּן יְתָה אֶרְעָא
 דִּי קִנְיִית לְאַבְתָּהוֹן לְמַתָּן לְהוֹן: פ

חֲמוּשׁ יב וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מֶה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל
 מֵעַמְּךָ כִּי אִם־לִירְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת

אפין ואף לא לקבלא שחדא: יה עשה משפט יתום ואלמנה ואהב גר לתת לו לחם ושמלה: עשה משפט יתום ואלמנה ואהב גר לתת לו לחם ושמלה: עבד דין יתם וארמלא ורחם גיורא למתן לה מזונא וכסו: יט ואהבתם את הגר כגרים הייתם בארץ מצרים: ואהבתם את הגר כגרים הייתם בארץ מצרים: ותרחמון ית גיורא ארי דירין הויתון בארעא דמצרים: כ את יהוה אלהיך תירא אתו תעבד וכו' תדבק ובשמו תשבוע: את יהוה אלהיך תירא אתו תעבד וכו' תדבק ובשמו תשבוע: ית יי אלקה תדמל וקדמוהי תפלח ולדמלתה תקרב ובשמה תקים: כא הוא תהלתך והוא אלהיך אשר עשה אתך את הגדלת ואת הנוראת האלה אשר ראו עיניך: הוא תהלתך והוא אלהיך אשר עשה אתך את הגדלת ואת הנוראת האלה אשר ראו עיניך: הוא תשבחתך והוא אלקה דעבד עמך ית רבךתא וית חסינתא האלין די חזו עיניך: כב בשבעים נפש ירדו אבתיך מצרימה ועתה שמך יהוה אלהיך ככוכבי השמים לרב: בשבעים נפש ירדו אבתיך מצרימה ועתה שמך יהוה אלהיך ככוכבי השמים לרב: בשבעין נפשו נחתו אבהתך למצרים וכען שניך יי אלקה ככוכבי שמיא למסגי: « ואהבת את יהוה אלהיך ושמרת משמרתו וחקתיו ומשפטיו ומצותיו כל הימים: ואהבת את יהוה אלהיך ושמרת משמרתו וחקתיו ומשפטיו ומצותיו כל הימים: ותרחם ית יי אלקה ותשר מטרת מימרה וקדמוהי ודינוהי ופקדוהי כל יומיא: כ וידעתם היום כי א לא את בניכם אשר לא ידעו ואשר לא יראו את מוסר יהוה אלהיכם את גדלו את ידו החזקה וזרעו הנטויה: וידעתם היום כי א לא את בניכם אשר לא ידעו ואשר לא יראו

את מוסר יהוה אלהיכם את גדלו את ידו החזקה וזרעו הנטויה: ותדעון יומא דין ארי לא ית בניכון די לא ידעו ודי לא חזו ית אלפנא דיי אלהכון ית רבותה ית ידה תקיפא וידעה מרמא: ג ואת אתתיו ואת מעשיו אשר עשה בתוך מצרים לפרעה מלך מצרים ולכל ארצו: ואת אתתיו ואת מעשיו אשר עשה בתוך מצרים לפרעה מלך מצרים ולכל ארצו: וית אתותה וית עובדוהי די עבד בגו מצרים לפרעה מלכא דמצרים ולכל ארעה: ה ואשר עשה לחיל מצרים לסוסיו ולרכבו אשר הציף את מי ים סוף על פניהם בדרפם אחריכם ויאבדם יהוה עד היום הזה: ואשר עשה לחיל מצרים לסוסיו ולרכבו אשר הציף את מי ים סוף על פניהם בדרפם אחריכם ויאבדם יהוה עד היום הזה: ודי עבד למשרית מצרים לסוסותה ולרתיכוהי די אטיף ית מי ימא דסוף על אפיהון במרדפהון בתריכון ואובדנון יי עד יומא הדין: ה ואשר עשה לכם במדבר עד באכם עד המקום הזה: ואשר עשה לכם במדבר עד באכם עד המקום הזה: ודי עבד לכוז במדברא עד מיתכוז עד אתרא הדין: ו ואשר עשה לדתן ולאבירים בני אליאב בן ראובן אשר פצתה הארץ את פיה ותבלעם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת פליהקום אשר ברגליהם בקרב פל ישראל: ואשר עשה לדתן ולאבירים בני אליאב בן ראובן אשר פצתה הארץ את פיה ותבלעם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת פליהקום אשר ברגליהם בקרב פל ישראל: ודי עבד לדתן ולאבירים בני אליאב בן ראובן די פתחת ארעא ית פומה ובלעתנון וית אנש בתיהון וית משפניהון וית כל יקומא די עמהון בגו כל ישראל: ו כי עיניכם הראת את כל מעשה יהוה הגדל אשר עשה: כי עיניכם

הִרְאָתָא אֶת כָּל־מַעֲשֵׂה יְהוָה הַגָּדֹל אֲשֶׁר עָשָׂה:
 אָרִי עֵינֶיכֶן חֲזָאן יֵת כָּל עֹבְדָא דִּי בָּא דִּי
 עָבַד: ה וּשְׁמִרְתֶּם אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אֲנִי
 מִצְוֶה הַיּוֹם לַמַּעַן תִּחְזְקוּ וּבִאתֶם וִירְשֶׁתֶם
 אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ:
 וּשְׁמִרְתֶּם אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה הַיּוֹם
 לַמַּעַן תִּחְזְקוּ וּבִאתֶם וִירְשֶׁתֶם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: וְתִטֵּר יֵת (כָּל)
 תַּפְקֻדָּתָא דִּי אָנָּא מִפְקֻדָּה יוֹמָא דִּין בְּדִיל
 דְּתִתְקַפּוֹן וְתַעֲלוֹן וְתִירְתּוּן יֵת אַרְעָא דִּי אַתּוּן
 עֹבְרִין תַּמָּן לְמִירְתָּה: ט וְלִמַּעַן תִּתְּרִיכוּ יָמִים
 עַל־הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לֵאמֹר
 לָהֶם וְלִזְרַעָם אֶרֶץ זָבֹת חֶלֶב וּדְבָשׁ: וְלִמַּעַן
 תִּתְּרִיכוּ יָמִים עַל־הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה
 לְאַבְרָהָם לֵאמֹר לָהֶם וְלִזְרַעָם אֶרֶץ זָבֹת חֶלֶב
 וּדְבָשׁ: וּבְדִיל דְּתוֹרְכוּן יוֹמִין עַל אַרְעָא דִּי קִיִּים
 יִי לְאַבְרָהָם לַמַּעַן לַהֲוֹן וּלְבָנֵיהוֹן אַרְעָא עָבַד
 חֶלֶב וּדְבָשׁ: ס

שִׁישִׁי כִּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָּא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ
 לֹא כָאָרֶץ מִצְרַיִם הוּא אֲשֶׁר יֵצְאתֶם מִשָּׁם
 אֲשֶׁר תִּזְרַע אֶת־זֶרְעֲךָ וְהִשְׁקִיתָ בְּרִגְלֶךָ כֶּגֶן
 הַיֶּרֶק: כִּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָּא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ
 לֹא כָאָרֶץ מִצְרַיִם הוּא אֲשֶׁר יֵצְאתֶם מִשָּׁם אֲשֶׁר
 תִּזְרַע אֶת־זֶרְעֲךָ וְהִשְׁקִיתָ בְּרִגְלֶךָ כֶּגֶן הַיֶּרֶק: אָרִי
 אַרְעָא דִּי אַתָּה עָלִיל לַתַּמָּן לְמִירְתָּה לֹא כָאָרְעָא
 דְּמִצְרַיִם הִיא דִּי נִפְקִתּוּן מִתַּמָּן דִּי תִזְרַע יֵת זֶרְעֶךָ
 וּמִשְׁקֵת לָהּ בְּרִגְלֶךָ כְּגִנְתָּא יֶרֶקָא: יא וְהָאָרֶץ
 אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ הָרִים
 וּבִקְעֹת לְמִטְרַת הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתַּחֲוִיִּים: וְהָאָרֶץ
 אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ הָרִים
 וּבִקְעֹת לְמִטְרַת הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתַּחֲוִיִּים: וְאַרְעָא דִּי
 אַתּוּן עֹבְרִין תַּמָּן לְמִירְתָּה אַרְעַת טוֹרִין וּבִקְעָן
 לְמִטְרַת שָׁמַיָא תִּשְׁתִּי מִיָּא: יב אֶרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ דִּרְשׁ אֶתָּה תִּמְדִּי עֵינִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כֹּה

מִרְשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה: אֶרֶץ אֲשֶׁר־
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ דִּרְשׁ אֶתָּה תִּמְדִּי עֵינִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 כֹּה מִרְשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה: אַרְעָא דִּי
 אֱלֹהֶיךָ תִּבַּע יֵתָּה תִּדְרָא עֵינִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ כֹּה מִרְשָׁא
 דְּשִׁתָּא וְעַד סוּפָא דְּשִׁתָּא: ס יְיָ וְיְהוָה אִם־שָׁמַעַ
 תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתֵי אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אַתְּכֶם
 הַיּוֹם לֵאמֹר כֹּה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלַעֲבֹדוֹ בְּכָל־
 לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְיְהוָה אִם־שָׁמַעַ תִּשְׁמְעוּ
 אֶל־מִצְוֹתֵי אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אַתְּכֶם הַיּוֹם לֵאמֹר כֹּה
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלַעֲבֹדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־
 נַפְשְׁכֶם: וְיְהוָה אִם קָבֵלָא תִּקְבְּלוּן לְפָקוּדֵי דִּי אָנָּא
 מִפְקֻדָּה יִתְכוּן יוֹמָא דִּין לְמִרְחָם יֵת יְיָ אֱלֹהֵיכֶן
 וְלִמְפֻלַּח קְדָמוּהִי בְּכָל לְבָבוֹן וּבְכָל נַפְשָׁכוֹן:
 י וְנִתְּתִי מִטְרָא־אַרְצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרָה וּמִלְקוֹשׁ
 וְאַסְפֵּת דִּגְנָךְ וְתִירְשֶׁךָ וְיִצְהַרְךָ: וְנִתְּתִי מִטְרָא
 אַרְצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרָה וּמִלְקוֹשׁ וְאַסְפֵּת דִּגְנָךְ
 וְתִירְשֶׁךָ וְיִצְהַרְךָ: וְאַתּוּן מִטְרַת אַרְעָכוֹן בְּעֵדְגָה
 בְּפִיר וְלִקִּישׁ וְתִכְנֹשׁ עֲבוּרָךְ וְחִמְרָךְ וּמִשְׁחָךְ:
 יא וְנִתְּתִי עֵשֶׂב בְּשֹׂדֶךָ לְבַהֲמֹתְךָ וְאַכְלֹתָ
 וּשְׂבַעְתָּ: וְנִתְּתִי עֵשֶׂב בְּשֹׂדֶךָ לְבַהֲמֹתְךָ וְאַכְלֹתָ
 וּשְׂבַעְתָּ: וְאַתּוּן עֵשֶׂבָא כְּחֻלְלָךְ לְבַעֲיָךְ וְתִיכּוּל
 וְתִשְׂבָּע: יב הַשְׁמְרוּ לָכֶם פְּנֵי־יִפְתָּה לְבַבְכֶם
 וּסְרֹתֶם וְעַבְדְּתֶם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
 לָהֶם: הַשְׁמְרוּ לָכֶם פְּנֵי־יִפְתָּה לְבַבְכֶם וּסְרֹתֶם
 וְעַבְדְּתֶם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם:
 אִסְתְּמְרוּ לָכוֹן דִּילְמָא יִטְעוּן לְבָבוֹן וְתִסְטוּן
 וְתַפְלְחוּן לְטַעוֹת עַמְמִיָּא וְתִסְגְּדוּן לַהֲוֹן: יג וְחִרָה
 אֶפְי־יְהוָה בְּכֶם וְעַצֵּר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה
 מִטְרַת וְהָאָדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וְאַבְרָתָם
 מִהִרָה מַעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן
 לָכֶם: וְחִרָה אֶפְי־יְהוָה בְּכֶם וְעַצֵּר אֶת־הַשָּׁמַיִם
 וְלֹא־יִהְיֶה מִטְרַת וְהָאָדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
 וְאַבְרָתָם מִהִרָה מַעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יְהוָה
 נָתַן לָכֶם: וְתִתְקוּף רְגָזָא דִּי בָּכוֹן וְיַחֲדוּ יֵת

שְׁמִיא וְלֹא יְהִי מִטְרָא וְאַרְעָא לֹא תִתֵּן יָת עֲלִלְתָּהּ
וְתִכְדּוּן בְּפִרְעָא מַעַל אֲרַעָא טַבְתָּא דִּי יִהְיֶה לְכוּן:
יִי וְשִׁמְתֵם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל־לִבְכֶּם וְעַל־
נַפְשְׁכֶם וְקִשְׁרֵתְם אִתְּם לְאוֹת עַל־יְדֵיכֶם וְהָיוּ
לְמוֹטֶפֶת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְשִׁמְתֵם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהֵי
עַל־לִבְכֶּם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וְקִשְׁרֵתְם אִתְּם לְאוֹת
עַל־יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְמוֹטֶפֶת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְתִשְׁוּן יָת
פִתְגָמֵי אֱלִין עַל לִבְכוּן וְעַל נַפְשְׁכוּן וְתִקְטְרוּן
יָתְהוֹן לְאֵת עַל יְדְכוּן וְיִהְיוּן תַּפְלִין בֵּין עֵינֵיכֶם:
יִי וְלִמְדֵתְם אִתְּם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ:
וְלִמְדֵתְם אִתְּם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: וְתַלְפוּן
יָתְהוֹן יָת בְּנֵיכֶם לְמַלְלָא בְּהוֹן בְּמִתְבָּךְ בְּבֵיתְךָ
וּבְמִתְבָּךְ בְּאַרְחָא וּבְמִשְׁכְּבְּךָ וּבְמִקְוֵיךָ:
כ וְכִתְבֵתְם עַל־מוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֵיךָ:
וְכִתְבֵתְם עַל־מוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֵיךָ: וְתִכְתְּבוּן
עַל מְזוֹזֵין וְתִקְבְּעוּן בְּסִפֵּי בֵיתְךָ וּבְמִתְבָּךְ:
כא לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לֵאמֹר לְהֵם כִּימֵי
הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם
עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לֵאמֹר
לְהֵם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ: בְּדִיל דִּי־סִגּוּן
יִמְיִכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל אֲרַעָא דִּי קָיִים יִי
לְאַבְהֵתְכוֹן לְמִתֵּן לְהוֹן כִּיּוֹמֵי שְׁמִיא עַל אֲרַעָא: ס
שְׁכִיעִי, מִפְטוּר כֹּב כִּי אִם־שְׁמֹר תִּשְׁמְרוּן אֶת־כָּל־
הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אֲתֶכֶם
לַעֲשׂוֹתָהּ לְאַהֲבָהּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְלַכֵּת

בְּכָל־דְּרָכֶיךָ וּלְדַבְּקָהּ־בּוֹ: כִּי אִם־שְׁמֹר תִּשְׁמְרוּן
אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אֲתֶכֶם
לַעֲשׂוֹתָהּ לְאַהֲבָהּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְלַכֵּת בְּכָל־
דְּרָכֶיךָ וּלְדַבְּקָהּ־בּוֹ: אֲרִי אִם מִטְרָא תִשְׁוּן יָת כָּל
תַּפְקֻדָּתָא הָדָא דִּי אֲנָא מִפְקֵד יִתְכוּן לְמַעֲבָדָהּ
לְמַרְחֵם יָת יִי אֱלֹהֵיכֶם לְמַהֲרָא בְּכָל אֲרָחַן דְּתַקְנֵן
קְדָמוּהֵי וּלְאַתְקַרְבָּא לְדַחֲלָתָהּ: כג וְהוֹרִישׁ יְהוָה
אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלִּפְנֵיכֶם וּירְשִׁתֶּם גּוֹיִם
גְּדֻלִּים וְעַצְמִים מִכֶּם: וְהוֹרִישׁ יְהוָה אֶת־כָּל־
הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלִּפְנֵיכֶם וּירְשִׁתֶּם גּוֹיִם גְּדֻלִּים
וְעַצְמִים מִכֶּם: וְיִתְרָךְ יִי יָת כָּל עַמִּיָּא הָאֱלִין
מִקְדָּמֵיכֶם וְתִירְתוּן עִמָּמִין רַבְרַבִּין וְתִקְשִׁיפִין
מִנְכֶן: כד כָּל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כְּפִירְגְלָנְכֶם
בּוֹ לָכֶם יְהִי מִן־הַמְדַּבֵּר וְהַלְבָּנוֹן מִן־הַנְּהַר
נְהַר־פָּרָת וְעַד הַיָּם הָאֲחֵרוֹן יְהִי גְבֻלְכֶם:
כה כָּל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כְּפִירְגְלָנְכֶם בּוֹ לָכֶם יְהִי
מִן־הַמְדַּבֵּר וְהַלְבָּנוֹן מִן־הַנְּהַר נְהַר־פָּרָת וְעַד הַיָּם
הָאֲחֵרוֹן יְהִי גְבֻלְכֶם: כו כָּל אֲתָרָא דִּי תִדְרוּךְ פִּרְסָתָא
וּגְלִיכֻן בַּה דְּלִכוּן יְהִי מִן מְדַבְּרָא וְלִבְנֵן מִן נְהַרָא
נְהַר פָּרָת וְעַד יִמָּא מַעְרְבָא יְהִי תְחוּמְכוֹן: כז לֹא־
יִתְיַצֵּב אִישׁ בִּפְנֵיכֶם פְּחָדְכֶם וּמוֹרָאכֶם יִתֵּן |
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּדְרֹכוּ
כָּה כָּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם: לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ בִּפְנֵיכֶם
פְּחָדְכֶם וּמוֹרָאכֶם יִתֵּן | יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עַל־פְּנֵי
כָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּדְרֹכוּ כָּה כָּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם: לא
יִתְעַתֵּד אָנָּשׁ קְדָמֵיכֶם דְּחִלְתְּכוֹן וְאִמְתְּכוֹן יִתֵּן יִי
אֱלֹהֵיכֶם עַל אִפִּי כָל אֲרַעָא דִּי תִדְרֹכוּן בַּה כְּמָא
דִּי מְלִיל לְכוּן: ס ס ס ק"א פסוקים, יעל"א סימן.

הפטרה לפרשת עקב בישיעה פרק מט"א

מט י ותאמר ציון עֲזָבוּנִי יְהוָה וְאֲדָנִי שָׁכַחְנִי: טו הַתְּשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה מֵרַחֵם בֶּן־בְּטֻמְנָה
גַּם־אֵלֶּה תִשְׁפָּחֶנָּה וְאֲנֹכִי לֹא אֲשַׁכַּח: טז הֵן עַל־כַּפַּיִם חִקְתִּיךָ חוֹמַתֶיךָ נִגְדִי תָמִיד: יז מִהָרוּ
בְּנֶיךָ מִהָרְסִיךָ וּמִחֲרִיבֶיךָ מִמֶּךָ יֵצְאוּ: יח שְׂאִי־סָבִיב עֵינֶיךָ וּרְאִי כָלָם נִקְבְּצוּ בְּאוֹלָךְ חִי־אֲנִי

נאם־יהוה כי כלם כַּעֲדֵי תִלְפָּשִׁי וּתְקַשְׁרִים כַּפְלָה: י כִּי חֲרַבְתִּיךָ וְשִׁמְמַתִּיךָ וְאַרְצָךָ הִרְסַתְךָ
 כִּי עָתָה תִּצְרִי מִיִּשְׁבִּי וּרְחִקוּ מִבְּלַעֲיֶיךָ: כ עֹדוּר יֹאמְרוּ בְּאֶזְנוֹךָ בְּנֵי שְׂכָלֶיךָ צִרְלִי הַמָּקוֹם
 גִּשְׁה־לִּי וְאַשְׁבֶּה: כא וְאָמַרְתָּ בְּלִבְכָּךְ מִי יִלְד־לִי אֶת־אֵלֶּה וְאֲנִי שְׂכֻלָּה וְגִלְמוּדָה גִּלָּה |
 וסוּדָה וְאֵלֶּה מִי גִדֵּל הֵן אֲנִי נִשְׁאַרְתִּי לִבְדִּי אֵלֶּה אִיפֹה הֵם: כב כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוֹה הִנֵּה
 אֲשָׂא אֶל־גּוֹיִם יָדַי וְאֶל־עַמִּים אֲרִים נָפִי וְהִבִּיאוּ בְנוֹךְ כַּחֲצֹן וּבְנִתְנוֹךְ עַל־כַּתֶּף תִּנְשָׂאנָה:
 כג וְהָיוּ מַלְכִּים אֲמֻנֶיךָ וְשָׂרֵיתֶיהֶם מִיִּנְקַתְיֶךָ אֲפִים אֲרִץ יִשְׁתַּחֲוּ־לְךָ וְעַפְרָךְ רִגְלֶיךָ יִלְחָבוּ
 וְיִדְעֻתָּ כִּי־אֲנִי יְהוֹה אֲשֶׁר לֹא־יִבָּשׁוּ קְנִי: כד חִיקָח מִגִּבּוֹר מַלְקוֹת וְאִם־שָׁבִי צָדִיק יִמְלֹט:
 כה כִּי־כֹה | אָמַר יְהוֹה גַּם־שָׁבִי גִבּוֹר יִקָּח וּמַלְקוֹת עָרִיץ יִמְלֹט וְאֶת־יִרְיֶיכָךְ אֲנֹכִי אֲרִיב
 וְאֶת־בְּנוֹךְ אֲנֹכִי אוֹשִׁיעַ: כו וְהֶאֱכַלְתִּי אֶת־מוֹנֶיךָ אֶת־בְּשָׂרָם וְכַעֲסִים דָּמָם יִשְׁכַּרְוּ וְיִדְעוּ
 כָּל־בָּשָׂר כִּי אֲנִי יְהוֹה מוֹשִׁיעֶיךָ וְגֹאֲלֶךָ אֲבִיר יַעֲקֹב: ג « כֹּה | אָמַר יְהוֹה אִי זֶה סֵפֶר
 כְּרִיתוֹת אֲמַכֶּם אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיהָ אוּ מִי מוֹנָשִׁי אֲשֶׁר־מְכַרְתִּי אֶתְכֶם לָהֶן כְּעוֹנֵתִיכֶם נִמְכַּרְתֶּם
 וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחַה אֲמַכֶּם: ד מִדּוּעַ בָּאתִי וְאִין אִישׁ קָרָאתִי וְאִין עוֹנֵה הַקָּצוֹר קָצַרָה יָדִי
 מִפְּדוּת וְאִם־אֵין־כִּי כֹחַ לַהֲצִיל הֵן בְּגַעַרְתִּי אֶחָרִיב וְאִם אֲשִׁים נִהְרֹת מְדַבֵּר תִּבְאֵשׁ דִּגְתֶּם
 מֵאִין מוֹם וְתָמַת בְּצָמָא: ה אֲלֹכֵי שָׁמַיִם קְדָרוֹת וְשֶׁק אֲשִׁים כְּסוּתָם: ו אֲדֹנָי יְהוֹה נָתַן לִי
 לְשׁוֹן לְמוֹדִים לְדַעַת לְעוֹת אֶת־יִשְׂרָאֵל דְּבַר יַעֲרִי | בִּבְקָר בִּבְקָר יַעֲרִי לִי אֲזֹן לְשִׁמְעַת בְּלִמּוּדִים:
 ז אֲדֹנָי יְהוֹה פֶּתַח־לִי אֲזֹן וְאֲנֹכִי לֹא מְרִיתִי אַחֲזוֹר לֹא נְסוּגְתִי: ח גּוֹי נָתַתִּי לְמַפְזִים וּלְחָזִי
 לְמַרְטִים פָּנִי לֹא הִסְתַּרְתִּי מִפְּלִמּוֹת וְרֹק: ט וְאֲדֹנָי יְהוֹה יַעֲזֹר־לִי עַל־כֵּן לֹא נִכְלַמְתִּי עַל־פֶּן
 שְׁמִתִּי פָנִי בְּחִלְמוֹשׁ וְאֲדַע כִּי־לֹא אֲבוֹשׁ: י קְרוֹב מִצְדִּיקִי מִי־יָרִיב אֹתִי נַעֲמֻדָה יַחַד מִי־בַעַל
 מִשְׁפָּטִי יִגֹּשׁ אֵלַי: יא הֵן אֲדֹנָי יְהוֹה יַעֲזֹר־לִי מִי־הוּא יִרְשִׁיעֵנִי הֵן כָּלָם כַּבֵּד וּבָלוּ עֵשׂ וְאִכְלָם:
 יב מִי בָכֶם יִרָא יְהוֹה שְׁמַע בְּקוֹל עַבְדּוֹ אֲשֶׁר | הִלָּךְ חֲשָׁכִים וְאִין נִגְהָ לֹא יִכְטֹחַ בְּשֵׁם יְהוֹה
 וְיִשְׁעֵן בְּאַלְהָיו: יג הֵן כָּלְכֶם קָדְחִי אֵשׁ מֵאֲזִירִי וְיִקּוֹת לָכוּ | בָּאוֹר אֲשַׁכֶּם וּבִזְיוֹתָ בְּעֶרְתֶּם
 מִיָּדִי חִיתַח־זֹאת לָכֶם לְמַעַצְבָּה תִּשְׁכַּבּוּ: יד « שְׁמַעוּ אֵלַי רְדִפִּי צָדִק מִבְּקָשִׁי יְהוֹה הִבִּיטוּ
 אֶל־צוֹר חֲצִבְתֶּם וְאֶל־מִקְבַּת בּוֹר נִקְרַתֶּם: טו הִבִּיטוּ אֶל־אֲבֹרְתֶם אֲבִיכֶם וְאֶל־שָׂרָה תַחֲוֹלְלֶכֶם
 כִּי־אֶחָד קָרָאתִיו וְאֲבֹרְכֶהוּ וְאַרְבֶּהוּ: טז כִּי־נָחֵם יְהוֹה צִיּוֹן נָחֵם כָּל־חֲרַבְתִּיהָ וְיִשֶּׁם מִדְּבָרָה
 כַּעֲדֵן וְעֲרַבְתָּהּ בְּגוֹי־יְהוֹה שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִמְצָא כֹּה תוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה:

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחינו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש